

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

EĞİTİMCİLERE GÖRE OKULLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN
SOSYAL ETKİNLİKLERİN OKUL İKLİMİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Tezi

TURGAY CEYHAN

AMASYA
Eylül – 2024

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

EĞİTİMCİLERE GÖRE OKULLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN
SOSYAL ETKİNLİKLERİN OKUL İKLİMİNE ETKİSİ

Hazırlayan
Turgay CEYHAN

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Adem BAYAR

AMASYA – 2024

TEZ ONAY SAYFASI

Turgay CEYHAN tarafından hazırlanan “EĞİTİMCİLERE GÖRE OKULLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SOSYAL ETKİNLİKLERİN OKUL İKLİMİNE ETKİSİ” başlıklı çalışma aşağıdaki jüri tarafından 28/08/2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri

İmza

Danışman : Prof. Dr. Adem BAYAR

.....

Üye : Prof. Dr. Fethi KAYALAR

.....

Üye : Doç. Dr. Davut ELMACI

.....

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. .../09/2024

.....

Doç. Dr. Hasan YERKAZAN

Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN SAYFASI

Tezimin içerdiki yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

..../09/2024

Turgay CEYHAN

İmza

ÖZET

EĞİTİMCİLERE GÖRE OKULLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SOSYAL ETKİNLİKLERİN OKUL İKLİMİNE ETKİSİ

Turgay CEYHAN

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Eylül/2024

Danışman: Prof. Dr. Adem BAYAR

Bu çalışmanın amacı; eğitimci görüşlerine göre okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine olan etkisine dikkat çekmek ve okul iklimindeki mevcut sorunlara olası çözüm önerileri geliştirmektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemi desenlerinden fenomenoloji deseni (olgubilim) kapsamında yapılmıştır. Bu araştırma, amaçlı örneklem yöntemi kapsamında çalışma grubu maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği ile oluşturulmuştur. Araştırmada, farklı okullardan 3'ü anaokulunda, 3'ü ilkokulda, 3'ü ortaokulda ve 3'ü lisede görevli olmak üzere toplam 12 eğitimci ile çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen verilere yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak ulaşılmıştır. Araştırma sürecinde toplanan veriler, betimsel analiz yöntemine göre ayrıntılandırılmıştır. Araştırmaya ait veriler analiz edildiğinde katılımcılar öncelikle sosyal etkinlik kavramına ilişkin algılarını; faaliyet, çalışma, aktivite, katılım, eylem, iletişim biçimi ve çalışma şeklinde tanımlamışlardır. Katılımcılar okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlikleri; gezi, oyun- aktivite, piknik, müze ziyareti, tiyatro, müzik, şiir dinletisi ve kitap okuma şeklinde ifade etmişlerdir. Katılımcılar okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkilerine yönelik algılarını; kaynaşma, özgüven, öğrenmeyi kolaylaştırma, öğrenme zamanının uzaması, dersten kaçma, disiplinsizlik ve aidiyet olarak sıralamışlardır. Katılımcılar okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini artırmak için; planlama, ihtiyaçların belirlenmesi, seminerlerle bilinçlendirme, aktif rol-etkin katılım, vakit ayırmak ve ders dışı şeklinde birtakım önerilerde bulunmuşlardır. Bu bağlamda okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisinin araştırılması ve okul iklimindeki mevcut sorunlara olası çözüm önerileri getirilmesi bakımından bu araştırma önemli bir araştırma özelliği taşımaktadır. Literature katkı sunması öngörülen mevcut araştırmada ilgili alanlarda daha kaliteli araştırmalar yapılması adına bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: sosyal etkinlik, okul iklimi, eğitimci, okul

ABSTRACT

THE EFFECT OF SOCIAL ACTIVITIES HELD IN SCHOOLS ON THE SCHOOL CLIMATE, ACCORDING TO EDUCATORS

Turgay CEYHAN

Amasya University, Institute of Social Science

Department of Educational Sciences, M.A., September/2024

Supervisor: Prof. Dr. Adem BAYAR

The purpose of this study; According to the opinions of educators, the aim is to draw attention to the impact of social activities held in schools on the school climate and to develop possible solutions to the current problems in the school climate. The research was conducted within the scope of the phenomenology pattern, one of the qualitative research method patterns. In this research, the study group was formed with the maximum diversity sampling technique within the scope of the purposeful sampling method. In the study, a total of 12 educators from different schools were studied: 3 in kindergarten, 3 in primary school, 3 in secondary school and 3 in high school. The data obtained in the research was obtained using a semi-structured interview form. The data collected during the research process was detailed according to the descriptive analysis method. When the data of the research are analyzed, the participants firstly express their perceptions about the concept of social activity; they defined them as activity, study, activity, participation, action, communication style and study. Participants; social events held in schools; they expressed their activities as trips, games-activities, picnics, museum visits, theatre, music, poetry recitals and book reading. Participants' perceptions of the effects of social activities held in schools on the school climate; they listed these as integration, self-confidence, facilitating learning, prolonging the learning time, escaping from class, indiscipline and belonging. In order to increase the impact of social activities held in schools on the school climate, participants; they made some suggestions such as planning, determining needs, raising awareness through seminars, active role-effective participation, allocating time and extracurriculars. In this context, this research is an important research feature in terms of investigating the effects of social activities held in schools on the school climate and suggesting possible solutions to the current problems in the school climate. In the current research, which is expected to contribute to the literature, some suggestions are presented in order to conduct better quality research in related fields.

Keywords: social activity, school climate, educator, school

ÖNSÖZ

Bu çalışmamda kendilerine çok fazla zaman ayıramama rağmen her koşulda benden sevgi ve desteklerini esirgemeyen eşim ve çocuklarım ile uzakta olmalarına rağmen beni sürekli motive eden anneme ve babama çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans eğitimim ve tez yazım sürecim boyunca bilgisini ve desteğini esirgemeyen, her daim yardım etmeye hazır bulunan, bilgisi ve deneyimi sayesinde bu çalışmayı meydana getirmeme katkıda bulunan değerli danışmanım Prof. Dr. Adem BAYAR'a çok teşekkür ederim.

Eğitim hayatım boyunca bana sürekli destek olan ve başarabileceğime inanmış tüm çalışma arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Turgay CEYHAN

.../09/2024

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN SAYFASI	i
ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar DİZİNİ	vii
I. BÖLÜM.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.5. Araştırmanın Varsayımları	3
1.6. Tanımlar	4
II. BÖLÜM	5
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Okul İklimi	5
2.1.1. Okul İkliminin Tanımı	5
2.1.2. Akademik Öğrenme İklimi	6
2.1.3. Güvenlik İklimi	8
2.1.4. Sosyal ve Duygusal İklim	9
2.1.5. Okul İklimi Teorileri	10
2.1.6. Okul İklimi Ölçüm Yöntemleri	13
2.1.7. Okul İklimi ve Öğrenci Davranışları	15
2.2. Sosyal Etkinlikler	16
2.2.1. Sosyal Etkinliklerin Tanımı	16
2.2.2. Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkileri	18
2.2.3. Kültürel Etkinlikler	20
2.2.3.1. Sanat	20
2.2.3.2. Müzik	22
2.2.3.3. Tiyatro	23

2.2.4.	Akademik Etkinlikler	24
2.2.4.1.	Bilim ve Teknoloji Fuarları	24
2.2.4.2.	Münazara Yarışmaları	25
2.2.5.	Spor Etkinlikleri	26
2.2.5.1.	Takım Sporları	26
2.2.5.2.	Atletizm ve Bireysel Sporlar	28
2.2.6.	Toplumsal Sorumluluk Projeleri	30
2.2.6.1.	Çevre Koruma Projeleri	30
2.2.6.2.	Sosyal Yardım Etkinlikleri	31
2.3.	Teorik Çerçeveseler	32
2.3.1.	Sosyal Öğrenme Kuramı	32
2.3.2.	Bütüncül Eğitim Modeli	34
2.3.3.	Okul İklimi Modelleri	35
3.	YÖNTEM	38
3.1.	Araştırma Yöntemi	38
3.2.	Araştırma Deseni	39
3.3.	Araştırma Grubu	39
3.4.	Veri Toplanması ve Analizi	41
3.5.	Geçerlik ve Güvenirlik	42
IV.	BÖLÜM	44
4.	BULGULAR	44
4.1.	Sosyal Etkinlik Kavramı Ne Demektir?	44
4.2.	Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinlikler Nelerdir?	46
4.3.	Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkileri Nelerdir?	48
4.4.	Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkisini Arttırmak İçin Neler Yapılmalıdır?	51
V.	BÖLÜM	55
5.	TARTIŞMA	55
VI.	BÖLÜM	61
6.	SONUÇ ve ÖNERİLER	61
6.1.	Sonuç	61
6.2.	Öneriler	62
	KAYNAKÇA	64
	ÖZ GEÇMİŞ	75

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Araştırmada Yer Alan Katılımcıların Demografik Özellikleri	39
Tablo 2. Sosyal Etkinlik Kavramına İlişkin Algılar.....	43
Tablo 3. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinlikler.....	45
Tablo 4. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkileri.....	47
Tablo 5. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkisini Artırmaya Yönelik Algıları.....	50

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1.Problem Durumu

Eğitim ortamlarında sağlanan iklimin, öğrencilerin akademik başarısı, sosyal uyumu ve genel refahı üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğunu ifade eden pek çok araştırmadan söz edilmektedir. Araştırmalar, olumlu bir okul ikliminin, öğrencilerin eğitim kurumlarına olan bağlılıklarını ve akademik başarılarını artırdığını göstermektedir. Ancak, birçok okulda hâlâ etkili bir okul iklimi oluşturulamamaktadır. Bu durum, öğrencilerin eğitim deneyimlerini olumsuz yönde etkilemekte ve onların akademik potansiyellerini tam olarak gerçekleştirmelerine engel olmaktadır (Odak, 2023; Seyedin vd., 2020).

Türkiye ve dünya genelinde yapılan çalışmalar, okul ikliminin, öğrencilerin akademik performansları üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir. Fakat, bu çalışmalar genellikle belli başlı metropollerdeki okullar üzerine odaklanmıştır. Kırsal bölgelerdeki okullarda okul ikliminin nasıl algılandığına dair yeterli bilgi bulunmamaktadır. Bu eksiklik, politika yapıcılarının ve eğitimcilerin, her türlü coğrafi ve sosyo-ekonomik koşullarda eğitim kalitesini artırma çabalarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Long vd., 2021; Sayın & Sanem, 2018; Sönmez, 2019).

Eğitim ortamlarında, özellikle güvenlik, eğitimci-öğrenci ilişkileri ve akademik destek gibi alanlarda karşılaşılan sorunlar, öğrencilerin okul yaşantıları üzerinde derin etkilere sahiptir. Örneğin, fiziksel ve psikolojik güvenlik eksikliği, öğrencilerin okula devam motivasyonunu düşürmekte ve akademik başarıları üzerinde olumsuz etkiler meydana getirmektedir. Bu durum, öğrenme ortamlarının iyileştirilmesi gerektiğini göstermektedir (Seyedin vd., 2020).

Bu çerçevede mevcut araştırma, okul iklimine yönelik bir çalışma gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Nitekim her ne kadar okul iklimine yönelik pek çok çalışmanın benzer bulgularından söz edilebilse de birçok sosyodemografik değişkenin okul iklimi üzerinde etkili olması, ayrıca okul iklimi çerçevesinde okullardaki sosyal etkinliklerin rolünün belirlenebilmesi, güncellenmesi gereken bir alana işaret etmektedir. Bu tür bulgular aracılığıyla okul iklimi ekseninde sosyal etkinliklerin rolünün de tartışılması mümkün hale gelebilmektedir. Buna paralel olarak yapılan bu çalışmada sosyal etkinliklerin de rolünün çalışıldığı bir metafor üzerinden okul ikliminin görgül bulguları ortaya konmak istenmiş ve bu

çerçevede niteliksel bir çalışma yaklaşımı benimsenmiştir. Çalışma, aynı zamanda, okul ikliminin öğrencilerin akademik başarıları, sosyal davranışları ve genel iyi oluşları üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde ele almayı planlamıştır. Bu bağlamda, okul ikliminin her yönünü kapsamlı bir şekilde değerlendirerek, eğitim politikaları ve uygulamalarında gerekli düzenlemelerin yapılmasına katkıda bulunmayı hedeflemesi açısından bu araştırma oldukça önem arz etmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırma, eğitimcilerin sosyal etkinlikler ve okul iklimi arasındaki ilişkileri nasıl algıladıklarını derinlemesine anlamayı hedeflemiştir. Buna ek olarak araştırma, özellikle sanat, müzik, tiyatro, spor ve bilim fuarları gibi çeşitli sosyal etkinliklerin, okulun akademik ve sosyal ortamını nasıl şekillendirdiğine odaklanmıştır. Bu bağlamda yapılan bu araştırma, sosyal etkinliklerin öğrencilerin akademik motivasyonları, sosyal uyumları ve okula olan bağlılıkları üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Eğitimciler ve okul yöneticileri ile yapılan derinlemesine görüşmeler aracılığıyla, bu etkinliklerin okul iklimini nasıl iyileştirdiği ve öğrencilerin okul deneyimlerini nasıl zenginleştirdiği detaylı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Ayrıca, araştırma sosyal etkinliklerin okul iklimi üzerindeki etkisinin sadece öğrenci başarısı ve iyi oluşu ile sınırlı olup olmadığını; eğitimcilerin iş tatmini, öğrenci-eğitimci ilişkileri ve okulun genel güvenlik algısı gibi diğer boyutları nasıl etkilediğini de araştırmıştır. Bu çalışma doğrultusunda, farklı türdeki sosyal etkinliklerin okul iklimi üzerindeki etkilerini karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirerek, eğitim politikaları ve uygulamaları için somut öneriler sunmak diğer bir amacı teşkil etmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bu araştırmanın amacı okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini eğitimci görüşlerine göre ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen araştırma sorularına yanıt aranmıştır. Katılımcılara göre;

1. Sosyal etkinlik kavramı ne demektir?
2. Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlikler nelerdir?
3. Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkileri nelerdir?
4. Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini artırmak için neler yapılmalıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, okullarda sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisi üzerine yoğunlaşarak,

eğitim alanındaki literatüre önemli bir katkı sağlamıştır. Özellikle, sosyal etkinliklerin öğrencilerin eğitim deneyimleri üzerindeki pozitif etkileri ve bu etkinliklerin okul iklimi ile olan ilişkisi, eğitimcilere ve politika yapıcılara okul ortamlarını nasıl daha etkili bir şekilde iyileştirebilecekleri konusunda değerli bilgiler sunmuştur. Araştırma sonuçları, sosyal etkinliklerin öğrenci başarısı, motivasyonu ve okula bağlılık gibi önemli faktörler üzerinde nasıl olumlu bir etki meydana çıkardığını ortaya koymuştur.

Tüm bunların yanı sıra bu çalışmanın, eğitim politikalarının şekillendirilmesinde kullanılacak somut veriler sağlayarak, okul iklimini geliştirme çabalarına yönelik stratejilerin belirlenmesinde yardımcı olabileceği düşünülmüştür. Sosyal etkinliklerin okul iklimi üzerindeki etkilerini belirlemek, eğitim sistemlerinin daha kapsamlı ve etkili bir şekilde reform yapılmasına olanak tanımıştır. Bu sayede, öğrenci ve eğitimcilerin okul ortamlarından aldıkları memnuniyetin artırılması ve eğitim kalitesinin sürekli iyileştirilmesi hedeflenmiştir.

Diğer yandan araştırma, sosyal etkinliklerin okul iklimi üzerindeki çeşitli etkilerini detaylı bir şekilde inceleyerek, bu konudaki akademik literatüre derinlemesine bir bakış açısı katmıştır. Araştırma kapsamında, farklı coğrafi ve sosyo-ekonomik koşullardaki okulların karşılaştırılmasına olanak sağlanmış ve böylece Türkiye'deki eğitim politikalarının daha adil ve kapsayıcı hale getirilmesine katkıda bulunulmuştur. Bu bağlamda, araştırmanın sonuçları, eğitimde sosyal adalet ve eşitliği teşvik etme yönünde önemli bir adım olarak değerlendirilmiştir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma bazı sınırlılıklar çerçevesinde yapılmıştır. Bunlar;

1. Araştırmada toplanan veriler, kullanılan veri toplama aracı ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırmanın niteliksel yönünün olması, fenomenolojik yaklaşım çerçevesinde bulguların araştırmacı perspektifiyle yorumlanmasını gerektirmiş, bu nedenle verilerin analizi, çalışmanın doğası gereği araştırmacının perspektifi ve katılımcıların sorulara verdikleri öznel yanıtlarla sınırlandırılmıştır.
3. Araştırmadaki veriler yalnızca görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırma aşağıda belirtilen varsayımlar kapsamında gerçekleştirilmiştir:

1. Araştırmada yer alan eğitimcilerin görüşme sırasındaki algı dikkat düzeyleri, önemsenmemiş ayrıca herhangi bir baskıya maruz kalmamışlardır.

2. Görüşmenin yapıldığı mekan uygun olarak seçilmiş ve rağmen eğitimcilerin görüşme yapılan mekandan herhangi bir şekilde etkilenmedikleri, varsayılmıştır.
3. Görüşmede yer alan eğitimcilerin görüşme sorularına samimiyetle ve taraf tutmadan cevap verdikleri kabul edilmiştir.

1.6. Tanımlar

Araştırma boyunca sıklıkla kullanılan kavramlar aşağıda tanımlanmıştır.

Okul: Okul, eğitim gören öğrencilerin gerek akademik gelişimlerinden gerekse de onların sosyal gelişimlerinden sorumlu olan kurumlar olarak tanımlanmaktadır (Sarı, 2007).

Okul iklimi: Okul iklimi, okulları birbirinden ayıran ve öğrenciler, eğitimciler ve diğer okul personellerinin davranışına etki eden içsel özelliklerin yansıtıldığı ortamdır (Hoy & Miskel, 1996).

Sosyal etkinlik: Okulda düzenlenen ve öğrencilerin akademik, sosyal, kültürel ve fiziksel gelişimlerine katkı sağlamayı amaçlayan programlar ve faaliyetler olarak tanımlanmaktadır (www.meb.gov.tr).

Eğitim: Bireylerin davranışlarında kendi yaşamları aracılığıyla ve bilinçli şekilde, istenilen değişikliği meydana getirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Ertürk, 1972).

Eğitimci: Eğitim yuvası olan okulların, farklılıkları hayata geçirmesinde ve öğrenmenin gerçekleşmesinde hayati rol oynayan kişiyi eğitimci olarak tanımlamak mümkündür (Hill, 1993).

II. BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Okul İklimi

2.1.1. Okul İkliminin Tanımı

Okul iklimi, öğrenci, eğitimci ve okul personelinin eğitim ortamını nasıl algıladığı ve bu ortamda nasıl bir deneyim yaşadığı ile ilgili geniş kapsamlı bir kavramdır. Bu nokta, okul ikliminin öğrencilerin okulda kendilerini nasıl hissettiklerini, eğitimcilerle olan ilişkilerini ve okulun fiziksel koşullarını içeren çok yönlü bir yapı olduğuna işaret etmektedir. Dolayısıyla okul iklimi, öğrencilerin akademik başarısı, sosyal uyumu ve genel iyi oluşu üzerinde doğrudan bir etkiye sahip güncel bir konsept olarak değerlendirilmektedir (Sönmez, 2019).

Eğitim kurumlarında sağlıklı bir okul iklimi oluşturmak, öğrencilerin eğitimden aldıkları verimi maksimize edebilmektedir. Araştırmalar, olumlu bir okul ikliminin öğrencilerin okula olan bağlılığını ve akademik başarılarını artırdığını göstermektedir. Ayrıca, okulun destekleyici ve teşvik edici bir atmosfer yaratması, öğrencilerin öğrenme potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olmaktadır (Şenel & Buluç, 2016).

Pozitif bir okul iklimi, öğrencilerin okulda daha az davranış sorunu yaşamalarına ve daha yüksek özsaygı geliştirmelerine destek sunmaktadır. Öte yandan, olumsuz bir okul iklimi, öğrencilerin akademik potansiyellerini tam olarak gerçekleştirememelerine, okuldan kopmalarına ve sosyal izolasyona yol açabilmektedir. Bu durum, özellikle dezavantajlı gruplar için daha da zorlayıcı olabilmektedir (Yaman, 2020).

Eğitimciler için de okul iklimi son derece önemli bir kavram olarak kabul edilmektedir. Araştırmalar, eğitimcilerin iş tatmini ve mesleki etkinliklerinin, okulun sağladığı destekleyici ve teşvik edici ortamdan büyük ölçüde etkilendiğini göstermiştir. Eğitimciler, pozitif bir okul ikliminde daha motive olmakta ve öğrencilere daha kaliteli eğitim sunmaktadır (Şahin & Atbaşı, 2020).

Okul yönetimi, okul iklimini şekillendirmede kritik bir rol oynamaktadır. Etkili okul liderliği, öğrenci ve eğitimci ihtiyaçlarını anlamak ve bu ihtiyaçları karşılamak için gerekli kaynakları sağlamakla yükümlüdür. Eğitimcilerin ve öğrencilerin karar alma

süreçlerine aktif olarak katılımı, okul ikliminin demokratik ve kapsayıcı bir şekilde geliştirilmesine olanak tanımaktadır (Şahin & Atbaşı, 2020).

Eğitimciler ve okul yöneticileri arasındaki iyi ilişkiler, okul iklimini olumlu yönde etkilemektedir. Bu ilişkiler, eğitimcilerin öğrencilere karşı tutumlarını ve öğretim stratejilerini belirlemekte, böylece öğrencilerin okul deneyimlerini zenginleştirmekte ve eğitimde kalitenin artmasına katkıda bulunmaktadır (Şentürk & Sağnak, 2012).

Güvenli bir okul ortamı, öğrencilerin kendilerini hem fiziksel hem de psikolojik olarak güvende hissetmelerini sağlamaktadır. Bu bağlam, öğrencilerin akademik görevlere odaklanmalarına ve okulda daha başarılı olmalarına olanak tanımaktadır. Okul güvenliği, fiziksel güvenlik önlemlerinin yanı sıra öğrenciler arası ve öğrenci ile eğitimci arası ilişkilerdeki güven duygusunu da kapsamaktadır (Çalık vd., 2016).

Sosyal ve duygusal öğrenme, okul ikliminin önemli bir parçasıdır. Öğrencilerin duygusal zekâlarını ve sosyal becerilerini geliştirmek, onların akademik ve sosyal başarılarına doğrudan katkıda bulunmaktadır. Okullar, bu tür becerilerin geliştirilmesi için gereken ortamları ve kaynakları sağlamakla yükümlüdür (Sayın & Sanem, 2018).

Tüm bunlara paralel olarak okul iklimi, öğrencilerin, eğitimcilerin ve diğer okul personelinin okul deneyimlerini şekillendiren çok yönlü ve kapsamlı bir kavram olarak ele alınabilmektedir. Bu kavram, eğitim kurumlarının başarısında merkezi bir role sahip olup, tüm öğrenciler için olumlu ve destekleyici bir öğrenme ortamı sağlama çabalarını içermektedir. Okulların bu yönde adımlar atması, eğitimde kalitenin sürekli olarak artırılmasına yardımcı olmakta ve öğrencilerin akademik ve sosyal başarılarını artırabilmektedir (Sayın & Sanem, 2018).

2.1.2. Akademik Öğrenme İklimi

Akademik öğrenme iklimi, okul içindeki öğrenme sürecinin etkinliğini belirleyen en önemli unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Bu iklim, öğrencilerin derslere olan ilgisini, öğrenme sürecine katılımını ve genel akademik başarısını doğrudan etkilemektedir. Pozitif bir akademik öğrenme iklimi, öğrencilerin bilgiye olan merakını artırmakta ve sorgulayıcı bir tutum geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu tür bir iklim, bilgiyi eleştirel bir biçimde analiz etme ve değerlendirme yeteneğini teşvik etmektedir, böylece öğrencilerin derinlemesine öğrenmeleri sağlanmaktadır (Çetinkaya, 2022).

Eğitimcilerin rolü, akademik öğrenme iklimini şekillendirmede hayati öneme

sahiptir. Etkili eğitimciler, öğrencilere ilham vermekte, onları motive etmekte ve öğrenme süreçlerine aktif olarak katılmalarını sağlamaktadır. Eğitimcilerin öğrencilerle kurduğu pozitif ilişkiler, öğrencilerin akademik özgüvenini ve sınıf içi etkileşimlerini güçlendirmektedir. Bu nokta, öğrencilerin yeni konuları keşfetme ve bilgiyi eleştirel bir şekilde değerlendirme konusunda daha istekli olmalarını mümkün hale getirmektedir (Çetinkaya, 2022).

Sınıf ortamı da bu çerçevede akademik öğrenme ikliminin bir başka önemli bileşeni olarak kabul edilmektedir. Öğrencilerin öğrenme materyallerine erişimi, sınıf düzeni ve kullanılan öğretim teknolojileri, öğrenme deneyimlerini doğrudan etkilemektedir. İyi organize edilmiş bir sınıf ortamı, öğrencilere kesintisiz ve düzenli bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Ayrıca, teknolojinin etkin kullanımı, öğrencilerin bilgiye ulaşmalarını kolaylaştırmakta ve öğrenme süreçlerini zenginleştirmektedir (Karadağ vd., 2016).

Kurum kültürü, akademik öğrenme iklimini etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Okulun değerleri, normları ve beklentileri, öğrencilerin akademik davranışlarını ve tutumlarını şekillendirmektedir. Pozitif bir kurum kültürü, öğrenci başarısını artırmakta ve akademik mükemmellik için bir çerçeve oluşturmaktadır. Bu kültür, öğrencilerin akademik hedeflere ulaşma konusunda kendilerini daha desteklenmiş hissetmelerini sağlamaktadır (Aygün, 2018).

Diğer taraftan bazı dış faktörlerin etkisinden de bahsetmek mümkündür. Buna göre; ebeveyn ve toplum desteği, akademik öğrenme iklimini güçlendiren önemli dış faktörlerdendir. Ebeveynlerin eğitim sürecine olan katılımları ve okulla işbirliği içinde olmaları, öğrencilerin eğitim deneyimlerini zenginleştirmektedir. Ayrıca, yerel toplulukların okullarla etkileşimi, öğrencilere ek kaynaklar ve fırsatlar meydana çıkarmaktadır. Bu tür bir destek, öğrencilerin sosyal ve akademik gelişimini olumlu yönde etkileyebilmektedir (Ada & Akan, 2010; Akkanat, 2019).

Değerlendirme yöntemleri de bu ekseninde öğrenme iklimini etkileyen kritik bir faktör olarak açılabilir. Eğitimciler tarafından kullanılan değerlendirme teknikleri, öğrencilerin öğrenme süreçlerini ve ilerlemelerini gözlemlemek için önemli kabul edilmektedir. Adil ve şeffaf bir değerlendirme sistemi, öğrencilerin akademik performansını objektif bir şekilde ölçer ve onlara geri bildirim sağlamaktadır. Bu husus, öğrencilerin akademik hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmakta ve sürekli gelişim için

teşvik etmektedir (Aygün, 2018).

Tüm bunlara ek olarak akademik öğrenme iklimi, öğrencilerin eleştirel düşünme yeteneklerinin ve genel akademik başarılarının geliştirilmesinde merkezi bir role sahiptir. Eğitimciler, yöneticiler ve ebeveynler tarafından bu iklimin sürekli olarak desteklenmesi ve iyileştirilmesi, tüm öğrenciler için daha etkili ve anlamlı öğrenme deneyimleri yaratılmasını gündeme getirmektedir (Çetinkaya, 2022).

2.1.3. Güvenlik İklimi

Okul güvenlik iklimi, eğitim ortamlarında güvenliği sağlama çabasının kritik bir parçası olarak kabul edilmekte ve öğrenciler ile eğitimcilerin günlük deneyimlerini doğrudan etkileyen önemli bir faktör olarak literatürdeki çalışmalarda değerlendirilmektedir. Bu iklim bileşeni, öğrencilerin hem fiziksel hem de psikolojik olarak güvende hissetmelerini sağlamakta ve eğitim süreçlerindeki verimliliği artırmaktadır. Güvenlik iklimi, okulun fiziksel yönlerini, sosyal yapılarını ve eğitim politikalarını kapsayan geniş bir alanı içermektedir (Bradshaw vd., 2021).

Yangın güvenliği, okul güvenlik politikalarının en temel sütunlarından birini oluşturmaktadır. Yangınlar, öğrenciler ve eğitimciler için ciddi riskler barındırmakta olup, bu riskleri minimize etmek amacıyla yangın alarm sistemlerinin düzenli olarak test edilmesi, yangın söndürme cihazlarının kolay erişilebilir noktalara yerleştirilmesi ve acil durum çıkış yollarının her daim açık tutulması gibi önlemler büyük önem taşımaktadır (Seyedin vd., 2020).

Bu süreçte üzerinde durulması gereken bağlamlardan biri de pandemi döneminde güvenlik iklimine yönelik bulunulan atıflardır. Pandemi koşulları altında, okulların sağlık ve güvenlik protokollerini gözden geçirmeleri kaçınılmaz olmuştur. Almanya'da yapılan bir çalışma, COVID-19 pandemisi süresince okullarda uygulanan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin eğitimcilerin somatik ve zihinsel sağlık durumları üzerinde olumlu etkiler oluşturduğunu göstermiştir. Bu doğrultuda söz konusu güvenlik bileşeni çerçevesinde alınan önlemlerin, salgın dönemlerinde okul ortamının güvenliğini artırmak için kritik alan olduğuna işaret edilmektedir (Koestner vd, 2023).

Okul güvenliği, fiziksel güvenlik önlemlerinin yanı sıra, öğrenci ve eğitimcilere yönelik şiddet ve zorbalık olaylarına karşı koruyucu politikalar geliştirmeyi de içermektedir. Özellikle zorbalıkla mücadele, okul güvenlik iklimini güçlendiren önemli

bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Okullarda zorbalık olaylarının azaltılması için çeşitli sosyal beceri programları ve zorbalıkla mücadele stratejilerinin uygulanması, güvenlik iklimini olumlu yönde etkileyebilmektedir (Sönmez, 2019).

Güvenlik tedbirleri, sadece öğrencilerin değil, eğitimcilerin de okulda kendilerini güvende hissetmeleri için önemlidir. Eğitimcilerin güvenlik konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları ve acil durumlar için gerekli eğitimleri almaları, okulun genel güvenlik düzeyini artırır. Ayrıca, eğitimcilerin de katılımıyla yapılan risk değerlendirmeleri ve güvenlik planlamaları, okul güvenlik politikalarının etkinliğini artırmaktadır (Mwangi, 2014).

Tüm bunlara paralel olarak okul güvenlik iklimi, okul yönetimleri tarafından sürekli olarak gözden geçirilmesi ve güncellenmesi gereken dinamik bir süreç olarak ifade edilebilmektedir. Bu süreç, öğrenci, eğitimci ve velilerin de dahil olduğu kapsamlı bir güvenlik kültürünü desteklemekte ve tüm okul topluluğunun güvenliğini sağlamaya yönelik bütünsel stratejiler geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır (Mwangi, 2014).

2.1.4. Sosyal ve Duygusal İklim

Okullarda sosyal ve duygusal iklim, öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimleri üzerinde etkisi olan ve sıklıkla araştırılan bir alanı teşkil etmektedir. Bu iklim, öğrencilerin okulda kendilerini nasıl hissettikleri, öğrenme motivasyonları ve sosyal ilişkilerini kapsayan geniş bir yelpazeyi ifade etmektedir. Araştırmalar, sosyal ve duygusal öğrenimin, okul iklimini ve dolayısıyla okul güvenliğini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir (Gonzalez vd., 2020).

Özellikle, Meksika'daki ortaokullarda RULER programının uygulanması, okul iklimini sosyal ve duygusal öğrenme yoluyla nasıl iyileştirebileceğine dair değerli bilgiler sunmaktadır. Bu program, öğrencilerin duygusal zekâ becerilerini geliştirerek, okuldaki genel sosyal ve duygusal iklimi güçlendirmekte ve öğrenci davranışlarında olumlu değişimler yaratmaktadır (Goh vd., 2022).

Eğitimcilerin sosyal ve duygusal yetenekleri, okulda sosyal ve duygusal öğrenmenin temel taşlarından biri olarak belirtilebilmektedir. Eğitimciler, bu yetenekleri geliştirdiklerinde, öğrencilerin de sosyal ve duygusal becerilerini artırmalarına yardımcı olabilmektedir. Bu süreç, öğrencilerin akranlarıyla daha sağlıklı ilişkiler kurmalarını ve akademik başarılarını desteklemelerini mümkün hale getirmektedir (Odak, 2023).

Okullar genelinde sosyal duygusal öğrenme programlarının uygulanması, zorbalık mağduriyetini azaltmada önemli bir rol oynayabilmektedir. Bu programlar, okul iklimini iyileştirirken, öğrencilerin duygusal ve sosyal becerilerini artırarak, zorbalık olaylarının azalmasına katkıda bulunmaktadır. Ek olarak boylamsal araştırmalar, okul iklimi ile gençlerin sosyal ve duygusal sağlığı arasındaki ilişkiyi incelerken, okul ikliminin öğrencilerin duygusal ve sosyal sağlıklarını nasıl etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, okulların sosyal ve duygusal destek sistemlerini güçlendirmelerinin önemini vurgulamaktadır (Wong vd., 2021).

Bu çalışmalar, okulların sosyal ve duygusal iklimlerini nasıl geliştirebileceklerine dair önemli bilgiler sunmakta ve bu iklimin öğrencilerin genel refahı üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde ele almaktadır. Okul yöneticileri, bu bilgileri kullanarak, eğitim ortamlarını daha destekleyici ve teşvik edici hale getirebilmektedir (Yang vd., 2020).

2.1.5. Okul İklimi Teorileri

Okul iklimi, eğitim ortamlarındaki öğrenme ve sosyal etkileşimleri anlamak için çeşitli teorik çerçeveler kullanılarak incelenen çok boyutlu bir kavram olarak düşünülebilmektedir. Bu teorik çerçeveler, okul iklimini şekillendiren faktörleri ve bu faktörlerin eğitim süreçleri üzerindeki etkilerini incelemekte ve açıklamaktadır. Bu noktada, okul iklimi ile ilgili öne çıkan birçok teoriden söz edilebilmektedir (Wang & Degol, 2016).

Sosyo-ekolojik model, Urie Bronfenbrenner tarafından geliştirilmiştir ve bireyin davranışlarının, onu çevreleyen sistemlerle olan etkileşimleri sonucunda şekillendiğini öne sürmektedir. Bu model, öğrencilerin okul içi ve okul dışı bağlamlarla olan etkileşimlerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Özellikle okul iklimi bağlamında, sosyo-ekolojik model öğrencilerin aileleri, arkadaş çevreleri, eğitimcileri ve toplulukları ile olan ilişkilerini incelemektedir. Bu ilişkilerin her birinin öğrencinin akademik ve sosyal gelişimi üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır (Evans & Smokowski, 2016).

Bu modelin uygulanması, okul yöneticilerine ve eğitimcilere öğrencilerin okul deneyimlerini anlamada derinlemesine bir perspektif sunmaktadır. Öğrencilerin okul dışı etkileşimleri, onların okul içindeki davranış ve başarıları üzerinde belirleyici olabilmektedir. Dolayısıyla, öğrencilerin eğitim sürecine entegre edilmesi gereken destek sistemleri ve müdahalelerin planlanması bu modelle daha etkili bir şekilde

yapılabilmektedir (Long vd., 2021).

Ek olarak, sosyo-ekolojik model, okul iklimini sadece eğitim kurumu içindeki faktörlerle sınırlı olmayan, daha geniş bir bağlamda ele almaktadır. Bu geniş perspektif, eğitimcilerin öğrenci davranışlarını şekillendiren dış etmenleri anlamalarını ve bu bilgileri ışığında daha kapsamlı gelişim programları hazırlamalarını sağlamaktadır. Öğrencilerin hem akademik hem de sosyal becerilerinin gelişimine yönelik stratejiler bu teorik çerçevede şekillendirilmektedir (Evans & Smokowski, 2016).

Etkili okul teorisi ise okulun organizasyonel yapısının öğrenci başarısına etkilerini inceleyen bir yaklaşımdır. Bu teoriye göre, okulun iç düzeni, yönetim biçimi ve öğretim kalitesi, öğrencilerin akademik performansını doğrudan etkileyen faktörler arasındadır. Etkili bir okul iklimi, öğrencilere yüksek akademik beklentiler sunmakta ve onların bu beklentilere ulaşmaları için gerekli desteği sağlamaktadır. Açık iletişim kanalları ve etkili eğitimci-öğrenci etkileşimleri, bu teorinin temel prensipleri arasında yer almaktadır (Wang & Degol, 2016).

Bu teori, okul yöneticileri ve eğitimciler için, öğrenci başarısını maksimize etme yollarını araştırırken bir rehber görevi görmektedir. Okul içi süreçlerin ve yapıların sürekli olarak değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi, bu teorik çerçevede önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle, öğrenci geri bildirimlerinin aktif olarak alınması ve bu bilgilerin okul politikalarına entegre edilmesi, etkili bir okul ikliminin oluşturulmasında kritik rol oynamaktadır (Wang & Degol, 2016).

Etkili bir okul iklimi, aynı zamanda öğrencilerin akademik motivasyonunu artırmakta ve onların eğitimde kalıcılığını sağlamaktadır. Öğrenciler, kendi yeteneklerini maksimize edebilecekleri ve akademik hedeflerine ulaşabilecekleri bir ortamda daha yüksek bir özgüvene sahip olmaktadır. Okul etkililik teorisi, bu tür bir ortamın yaratılmasına yönelik stratejiler sunarak, eğitimcilerin ve yöneticilerin öğrenci başarısını destekleme çabalarını bilimsel bir temele oturtmaktadır (Wang & Degol, 2016).

Dönüşümcü liderlik teorisi de bu noktada okul iklimi konusunda kullanılabilen bir çerçeveye alan açmaktadır. Bu teoriye göre, ilham verici ve vizyoner liderler, okulun sosyal ve akademik ortamını iyileştirerek öğrenci ve eğitimcilerin motivasyonunu artırabilmektedir. Dönüşümcü liderler, bireysel eğitimci ve öğrencilerle güçlü ilişkiler kurarak onların potansiyellerini maksimize etmelerine yardımcı olmakta ve bu süreçte okul iklimini olumlu yönde dönüştürmektedir. Bu liderlik yaklaşımı, okul içinde bir

öğrenme ve işbirliği kültürü oluşturmayı hedeflemekte ve bu kültür, tüm okul topluluğunu kapsayacak şekilde yaygınlaşmaktadır (Akçay Güngör, 2018).

Dönüşümcü liderler, değişim yaratma yeteneğiyle bilinmekte ve bu yetenek, okul iklimini daha destekleyici ve teşvik edici hale getirme konusunda kritik önem taşımaktadır. Liderlerin bu davranışları, eğitimci ve öğrenciler arasında güven ortamını güçlendirmekte, iletişimi artırmakta ve okulun genel başarısına katkı sağlamaktadır. Ayrıca, dönüşümcü liderlik uygulamaları, öğrencilere kendi liderlik becerilerini geliştirme fırsatı da sunmakta, bu da onların sosyal ve akademik gelişimlerini desteklemektedir (Aksu & Balcı, 2009).

Dönüşümcü liderlik modeli, okul yöneticilerine, okul iklimini iyileştirmek ve eğitimde kaliteyi artırmak için kullanılabilecek güçlü araçlar ortaya koymaktadır. Liderlerin bu modeli benimsemeleri, okulun tüm paydaşları arasında pozitif değişimler yaratılmasına olanak tanımakta ve böylece daha etkili ve adil bir eğitim ortamının temelleri atılmış olmaktadır (Akçay Güngör, 2018; Çetin vd., 2012).

Kritik pedagoji, eğitimi toplumsal değişimin bir aracı olarak gören bir diğer yaklaşımdır. Bu çerçevede, okul iklimi, öğrencilerin toplumsal meseleleri sorgulamalarını ve kendi öğrenme süreçlerine aktif olarak katılmalarını teşvik eden bir alan olarak değerlendirilmektedir. Kritik pedagoji, öğrencilere eleştirel düşünme becerileri kazandırmayı amaçlamakta ve bu süreçte öğrencilerin mevcut toplumsal ve kültürel yapıları eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerine yer açmaktadır. Bu yaklaşım, öğrencilerin sadece akademik bilgileri öğrenmelerinin ötesinde, bu bilgileri toplumsal bağlamda nasıl uygulayabileceklerini de düşünmelerini sağlamaktadır (Wang & Degol, 2016).

Kritik pedagoji uygulamaları, öğrencilerin bağımsız düşünme yeteneklerini geliştirmekte ve onları toplumsal adalet ve eşitlik konularında daha bilinçli hale getirmektedir. Eğitimciler bu pedagojiyi kullanarak öğrencilere daha geniş dünya görüşleri sunmakta ve onları çevrelerindeki dünyayı şekillendirme konusunda aktif rol almaya teşvik etmektedir. Bu durum, öğrencilerin kendilerini ifade etme ve toplumsal meselelere duyarlı olma yeteneklerini geliştirmektedir (Çelik, 2023).

Tüm bunların sonucu olarak kritik pedagoji, öğrencilerin öğrenme sürecine daha derinlemesine dahil olmalarını sağlamaktadır. Bu yaklaşım, eğitimcilerin ve öğrencilerin birlikte çalışarak öğrenme materyallerini ve ders içeriklerini geliştirmelerine fırsat

vermektedir. Bu işbirliği, öğrenme sürecini daha anlamlı ve ilgi çekici hale getirmekte ve öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bu teoriler, okul iklimini anlama ve geliştirme çabalarında eğitimciler için kapsamlı bir rehber olarak değerlendirilebilmektedir. Her biri, okul ortamlarının nasıl optimize edilebileceğini göstermekte ve eğitim kurumlarının daha etkili, adil ve kapsayıcı ortamlar oluşturmalarına yardımcı olmaktadır. Okul iklimi üzerine yapılan araştırmalar, bu teorilerin pratik uygulamalarını sürekli olarak şekillendirmekte ve eğitim alanındaki yenilikleri desteklemektedir (Çelik, 2023).

2.1.6. Okul İklimi Ölçüm Yöntemleri

Okul iklimi, öğrencilerin, eğitimcilerin ve diğer okul personelinin okul deneyimlerini etkileyen çok boyutlu bir yapıdır. Bu yapı, öğrencilerin akademik başarıları, sosyal uyumları ve genel refahları üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Okul iklimi ölçümü, bu deneyimlerin ve algıların kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamak amacıyla çeşitli araçlar kullanılarak yapılmaktadır. Bu metinde, okul iklimini ölçmek için kullanılan çeşitli ölçekler ve bu ölçeklerin boyutları, güvenilirlikleri ve geçerlilikleri üzerinde durulmuştur (Hough vd., 2017).

Okul iklimi ölçümünde kullanılan araçlardan biri, Tayland'da geliştirilen Kullanıcı Deneyimi (UX) Yaklaşımı'na dayalı bir ölçektir. Bu ölçek, okulun güvenlik, akademik ortam, topluluk hissi ve kurumsal çevre olmak üzere dört ana boyutu değerlendirmektedir. Araştırma, Bangkok ve çevresindeki okullarda uygulanmış ve ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirlik ve geçerlilik gösterdiği belirlenmiştir (Sudla vd., 2020).

Bu ölçek, kullanıcı deneyimi (UX) yaklaşımına dayanarak dört ana boyuttan oluşmaktadır: güvenlik, akademik ortam, topluluk ve kurumsal çevre. Güvenlik boyutu, okulun fiziksel ve psikolojik güvenlik önlemlerini kapsamaktadır. Akademik ortam, öğrenme ve öğretim kalitesini değerlendirirken, Topluluk boyutu öğrenci ve eğitimciler arasındaki ilişkileri ve okulda oluşturulan sosyal bağları incelemektedir. Kurumsal çevre ise okulun yönetim yapıları ve politikalarını ele almaktadır (Sudla vd., 2020).

Ayrıca, Amerika Birleşik Devletleri'nde kullanılan Kısaltılmış Okul İklimi Anketi de kritik bir örnek olarak kabul edilebilmektedir. Bu anket, yedi faktörlü bir yapıya sahiptir ve yapılan boylamsal çalışmalarda üç yıl boyunca bu yapıyı koruduğu

gözlemlenmiştir. Ölçeğin güvenilirlik değerleri, ölçeklerin orijinal formuyla benzer bulunmuş ve anket, okul iklimini hızlı ve etkili bir şekilde değerlendirmek için kullanılmıştır (Ding vd., 2011).

Söz konusu ankette yer alan faktörler arasında eğitimci ve öğrenci ilişkileri, öğrenciler arası ilişkiler, öğretim kalitesi ve okulun fiziksel ortamı gibi boyutlar bulunmaktadır. Her bir faktör, okul ikliminin farklı bir yönünü ele almakta ve bu faktörlerin hepsi bir arada okulun genel iklimini ortaya koymaktadır (Ding vd., 2011).

İtalya'da uyarlaması yapılan Çok Boyutlu Okul İklimi Anketi, okul ikliminin çeşitli boyutlarını kapsayan faktör analizleri ile desteklenmiştir. Böylece Amerika'da geliştirilmiş olan anket formunun, okul ikliminin kapsamlı bir değerlendirmesini sağladığı ve araştırmacılara okul ortamını daha iyi anlama fırsatı sunduğu söylenebilmektedir (Grazia & Molinari, 2021).

Bu ölçeklerin dışında, Şili'de yapılan bir çalışmada, öğrenciler tarafından algılanan okul iklimini ölçmek için kullanılan çift boyutlu bir ölçek olan SCASIM-St15 incelenmiştir. Bu ölçek, okul ikliminin güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçülmesini sağlamak ve zaman kısıtlamaları olan bağlamlarda veya birden fazla aracın aynı anda uygulanması gereken açıklayıcı çalışmalarda kullanılmak üzere kısaltılmıştır (Gálvez-Nieto vd., 2021).

Bu ölçekler incelendiğinde birçok noktada ortak boyutlar bulunduğu söylenebilmektedir. Nitekim tüm ölçeklerde öğrenci ve eğitimci ilişkileri önemli bir yer tutmaktadır. Ancak, Tayland'da geliştirilen ölçek, kullanıcı deneyimini ön plana çıkararak okul iklimini daha kişisel bir perspektiften ele alırken, ABD'deki kısaltılmış anket ve İtalya'daki çok boyutlu anket daha genel ve kapsayıcı bir yaklaşım sergilemektedir. Her üç ölçekte de güvenlik ve akademik ortam gibi boyutlar vurgulanmış olup, bu boyutların her biri okul ikliminin farklı yönlerini aydınlatmaktadır. Dolayısıyla, okul iklimini ölçen bu ölçekler, eğitim kurumlarının ihtiyaçlarına göre uyarlanabilir ve okulların eğitim ortamlarını geliştirmek için gerekli stratejileri belirlemelerine yardımcı olabilmektedir. Her bir ölçek, okul ortamlarının sürekli izlenmesi ve iyileştirilmesi için önemli araçlar olarak değerlendirilmekte ve eğitim kalitesini artırmada kritik bir role sahiptir (Gálvez-Nieto vd., 2021; Grazia & Molinari, 2021).

2.1.7. Okul İklimi ve Öğrenci Davranışları

Okul iklimi, eğitim kurumlarında öğrenci ve eğitimcilerin eğitim deneyimlerini etkileyen çeşitli faktörleri içeren çok boyutlu bir kavramdır. Bu boyutlar arasında eğitimci ve öğrenci ilişkileri, öğretim kalitesi, güvenlik, disiplin süreçleri ve okulun sosyal ortamı bulunmaktadır. Dünya genelinde farklı ülkelerde geliştirilen okul iklimi ölçekleri, bu boyutları farklı yollarla değerlendirmekte ve okulların ihtiyaçlarına göre özelleştirilebilmektedir. Bu çerçevede, Türkiye dahil olmak üzere çeşitli ülkelerde uyarlanan ve geliştirilen okul iklimi ölçekleri doğrultusunda okul iklimi ile öğrenci davranışları arasında pek çok noktada ilişkiler keşfedilmiştir (Yaman, 2020).

Nijerya'da yapılan bir çalışmada, okul ikliminin boyutlarının okul müdürlerinin iş performansını öngörebildiği tespit edilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçekler arasında meslektaş liderliği, eğitimci profesyonelliği, başarı baskısı ve kurumsal kırılganlık gibi boyutlar yer almaktadır. Bu durumun öğrencilerin başarısını da büyük ölçüde tetiklediğine işaret edilmektedir (Igbokwe vd., 2016).

Yunanistan'da yapılan bir başka çalışmada, öğrencilerin kişilik özellikleri, aile ilişkileri ve okul iklimi boyutlarının gençlerin bağışlama eğilimleri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma, okul ikliminin öğrencilerin sosyal davranışları üzerinde belirgin bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Buna göre; okul ikliminde istendik yönde skorlar, daha az düzeyde akran zorbalığı ile ilişkilendirilmektedir (Lampropoulou vd., 2023).

Malezya'da devlet okullarında yapılan bir çalışmada ise okul ikliminin boyutları arasında işbirliği, öğrenci ilişkileri, okul kaynakları, karar verme süreçleri ve eğitsel yeniliklerin eğitimcilerin refah düzeyi ile pozitif bir korelasyon gösterdiği bulunmuştur. Bu doğrultuda okul iklimi çerçevesinde güvenlik algısının artmasıyla öğrencilerin tatmin düzeyinin arttığı ve kişiler arası ilişkilerde daha çok güvenli bağlanma modellerinin söz konusu olduğu belirtilmiştir (Kamarudin vd., 2022).

Türkiye'deki okul iklimi üzerine yapılan çalışmalarda genellikle öğrenci ve eğitimci algılarına dayalı ölçekler kullanılmaktadır. Bu ölçekler, okulun akademik desteği, sosyal ortamı, güvenlik prosedürleri ve eğitimci-öğrenci etkileşimlerini kapsayan boyutları içermektedir. Yapılan bir çalışmada Türkiye'de okul ikliminin öğrencilerin akademik başarısı ve sosyal uyumu üzerinde önemli bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Diğer çalışmalarda da düşük ve orta düzeyde pozitif ilişkilerden söz edilebilmektedir (Yüner & Burgaz, 2019).

Çin'de yapılan başka bir araştırmada da okul iklimi boyutlarının öğrencilerin okul yaşam memnuniyeti, akademik tatmin ve algılanan popülerlik ile ilişkisi incelenmiştir. Bu çalışma, okul ikliminin öğrencilerin duygusal ve sosyal iyi oluşları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Tüm bu olgular, okul ikliminin öğrenci başarısı gibi akademik eksende katkıların söz konusu olduğunu, öte yandan sosyal gelişime de okul ikliminin katkısının bulunduğunu ortaya koymaktadır (Wong & Siu, 2017).

2.2. Sosyal Etkinlikler

2.2.1. Sosyal Etkinliklerin Tanımı

Sosyal etkinlikler, bireylerin sosyal, kültürel, akademik ve fiziksel gelişimlerini destekleyen faaliyetler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin ders dışı zamanlarında gerçekleştirdikleri, çeşitli beceri ve yeteneklerini geliştirdikleri, sosyal etkileşimlerini artırdıkları ve toplumsal sorumluluk bilinci kazandıkları aktivitelerden oluşmaktadır. Sosyal etkinlikler, bireylerin toplumsal yaşamın bir parçası olma, kendilerini ifade etme ve yeteneklerini sergileme fırsatı buldukları platformlar sunmaktadır (Toğa & Ozmusul, 2022).

Eğitim sisteminde sosyal etkinlikler, öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra kişisel gelişimlerine de katkı sağlamaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin sosyalleşmelerine, liderlik becerilerini geliştirmelerine, özgüven kazanmalarına ve ekip çalışmasına yatkınlıklarını artırmalarına olanak tanımaktadır. Ayrıca, sosyal etkinlikler öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını yükseltmekte ve derslerde öğrendikleri bilgileri pekiştirmelerine yardımcı olmaktadır (Toğa & Ozmusul, 2022).

Sosyal etkinliklerin tanımı, farklı araştırmalarda çeşitli boyutlarla ele alınmıştır. Yağmur ve İçigen (2016) sosyal etkinlikleri, bireylerin sosyal çevrelerinde kendilerini değerli hissetmelerini sağlayan, bireysel yeteneklerini kullanarak doyum sağladıkları faaliyetler olarak tanımlamaktadır. Bu tanım, sosyal etkinliklerin bireylerin kişisel gelişimine olan katkısının yanı sıra toplumsal bağlarını güçlendiren bir rolü olduğunu vurgulamaktadır.

Aydın (2015) ise sosyal etkinlikleri, öğrenmeyi destekleyen ve öğrenme düzeyini yükselten faaliyetler olarak tanımlamaktadır. Bu tanımda, sosyal etkinliklerin eğitim sürecinin bir parçası olduğu ve öğrencilerin akademik başarılarını artıran bir faktör olarak

değerlendirildiği görülmektedir. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin sorumluluk alarak katılımlarını gerektiren, kazanım ya da kazanımlara uygun bir sonuç ortaya çıkartan, merak uyandırıcı eylemler olarak ifade edilmektedir.

Dündar ve Karaca (2011), sosyal etkinliklerin yaparak-yaşayarak öğrenme sürecini etkin bir şekilde ortaya çıkardığını ve öğrencilerin derslerde öğrendikleri bilgileri eyleme dökme şansı yakaladığını ifade etmektedir. Bu bağlamda, sosyal etkinlikler öğrencilerin yaşına, çevresine, cinsiyetine, okulun ve ailenin şartlarına göre farklılıklar gösterebilmektedir.

Görkem (2012) sosyal etkinlikleri dört ana grupta sınıflandırmaktadır: spor etkinlikleri, sanat etkinlikleri, kültürel etkinlikler ve kulüpler. Spor etkinlikleri arasında futbol, basketbol, voleybol, hentbol ve atletizm gibi aktiviteler yer almakta; sanat etkinlikleri müzik, resim, el sanatları, drama ve bale gibi faaliyetleri kapsamaktadır. Kültürel etkinlikler ise müze gezisi, sinema, uzun süreli okul gezisi, kısa süreli geziler, şiir yazmak ve halk oyunları gibi aktivitelerden oluşmaktadır. Kulüpler ise satranç, doğa, izcilik, matematik, sağlık-temizlik ve Yeşilay gibi çeşitli alanlarda faaliyet göstermektedir.

Diğer taraftan Görkem (2012), sosyal etkinliklerin üç ana amacını belirtmektedir: birincisi, öğrencinin derslerinde yetersizlik olsa bile kişiliğin bir bütün olarak gelişmesine yardımcı olmak; ikincisi, öğrencilere yurttaşlık bilincini kazandırmak; üçüncüsü ise boş zamanları iyi değerlendirebilme yeteneğinin bireye kazandırılmasıdır.

Köse (2013), sosyal etkinliklerin çocuk ve ergenlerin hem ruhsal hem de fiziksel gelişimlerinde büyük bir rol oynadığını ve bu etkinliklerin bireylerin akademik olarak öğrendikleri bilgileri pekiştiren, öğrenilen bilgileri kuramdan uygulamaya dönüştüren etkinlikler olduğunu vurgulamaktadır. Öztürk (2012) ise sosyal etkinliklerin bireylerin problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini artırdığını ve bireylerin ortaya çıkartılmayı bekleyen yeteneklerini geliştirdiğini belirtmektedir.

Gündüz (2011), sosyal etkinliklere katılan öğrencilerin kendine güvenlerinde artış, girişimcilik becerilerinde gelişim, sosyal alanlarda kendilerini daha iyi ifade edebilme, bir gruba ait hissetme ve çevresindeki bireylerin sorunlarına çözüm bulma konularında olumlu etkiler yaşadığını ifade etmektedir. Aydın (2015) ise sosyal etkinliklerin öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazandırdığını, vatandaşlık bilincini artırdığını ve toplum konularında sorumluluk bilincini geliştirdiğini

belirtmektedir.

Güneş (2013), sosyal etkinliklerin öğrencilerin ilgilerini ve ihtiyaçlarını gidermesinin yanı sıra, onların yaşamlarında daha bilinçli olmalarına yardımcı olduğunu ve kişilik gelişimine katkı sağladığını vurgulamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'ne göre, sosyal etkinliklerin amacı, öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılapları'na, anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı yurttaşlar olarak yetişmelerine, yeteneklerini geliştirerek gerekli donanımı kazanmalarına katkıda bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda sosyal etkinlikler, öğrencilerin kendilerini tanımalarını, bireysel hedeflerini belirlemelerini, yeteneklerini geliştirmelerini ve bunları toplum yararına kullanmalarını sağlamaktadır.

Mahoney ve arkadaşlarının (2003) yaptığı araştırma, sosyal etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin eğitim hayatlarını sürdürme ve yüksek eğitim seviyelerine ulaşma olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Kapıkıran ve Özgüngör (2009) ise sosyal destek ve sosyal etkinliklerin bireylerin işlevselliğini artırdığını ve stres yaratan uyaranlarla başa çıkmada yardımcı olduğunu belirtmektedir.

Sosyal etkinliklerin bireylerin yaşam kalitesini artırdığı ve toplumsal bağları güçlendirdiği görülmektedir. Bedel ve Kutlu (2018), ortaokul öğrencilerinin sorunlarla başa çıkma stratejileri ile algıladıkları sosyal destek arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve algılanan sosyal desteğin artmasıyla öğrencilerin sorunlarıyla daha kolay başa çıkabildiklerini saptamıştır. Sosyal etkinlikler, bireylerin diğer insanlarla etkileşimde bulunarak sosyal destek algılamalarına yardımcı olmakta ve stresin olumsuz etkilerini en aza indirmektedir. Dolayısıyla sosyal etkinlikler, bireylerin sosyal, kültürel, akademik ve fiziksel gelişimlerine katkıda bulunan, toplum içinde aktif ve bilinçli bireyler olarak yetişmelerine olanak sağlayan faaliyetlerdir. Bu etkinlikler, öğrencilerin ders dışı zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmelerini, toplumsal sorumluluk bilinci kazanmalarını ve akademik başarılarını artırmalarını sağlamaktadır. Sosyal etkinliklerin eğitim sisteminin önemli bir parçası olarak değerlendirilmesi ve bu etkinliklerin planlanması ve uygulanmasında gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir.

2.2.2. Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkileri

Okul iklimi, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini etkileyen önemli bir

faktördür. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin sosyalleşme süreçlerini destekleyerek okul iklimine pozitif katkılar sağlamaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmektedir. Öğrencilerin duygularını tanıma ve yönetme, başkalarına karşı duyarlılık geliştirme, olumlu ilişkiler kurma ve sorumlu kararlar alma gibi beceriler sosyal etkinlikler aracılığıyla desteklenmektedir. Bu beceriler, akademik ve psikososyal sonuçların temelini oluşturmaktadır (Garibaldi & Josias, 2015).

Sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisi üzerine yapılan araştırmalar, bu etkinliklerin öğrencilerin akademik başarılarını ve sosyal uyumlarını artırdığını göstermektedir (Balyer & Gunduz, 2012). Türkiye'de yapılan bir çalışmada, yapılandırılmış sosyal etkinliklerin öğrencilerin hem akademik hem de sosyal gelişimlerini olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Bu etkinliklerin, öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı ve sosyal becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle, okul liderlerinin sosyal etkinlikleri daha profesyonel bir şekilde organize etmeleri önerilmektedir (Balyer & Gunduz, 2012).

Okul ikliminin öğrencilerin psikolojik iyilik halleri ve sosyal davranışları üzerindeki etkisi de önemlidir. Sınıf iklimi ile öğrencilerin sosyal dışlanma algıları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada, olumlu bir sınıf ikliminin öğrencilerin dışlanma algılarını azalttığı ve sosyal bilgi işleme becerilerini geliştirdiği bulunmuştur. Bu durum, öğrencilerin dışa vurumcu davranış problemlerini azaltarak, sosyal uyumlarını artırmaktadır (Beld vd., 2019).

Yapılandırılmış sosyal etkinliklerin öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerine etkisi üzerine yapılan bir diğer araştırma, bu etkinliklerin öğrencilerin okula olan bağlılıklarını artırdığını ve akademik motivasyonlarını güçlendirdiğini göstermiştir. Okul bağlamı, öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarını karşılama derecesine göre öğrenci katılımını etkilemektedir. Bu bağlamda, okulların öğrencilerin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik düzenlemeler yapması önemlidir (Wang & Degol, 2016).

Okul binasının fiziksel durumu ve sosyal iklimi de öğrencilerin akademik başarıları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bir çalışmada, okul binasının fiziksel durumu ve sosyal iklimin, öğrenci devamsızlığı ve akademik başarı üzerindeki etkisi incelenmiştir. Sonuçlar, akademik başarının okul binasının fiziksel durumu ve sosyal iklim aracılığıyla dolaylı olarak etkilendiğini göstermektedir (Maxwell, 2016).

Sınıf iklimi ve çocukların akademik ve psikolojik iyilik halleri arasındaki ilişki

üzerine yapılan bir meta-analiz çalışması, sınıf ikliminin öğrencilerin sosyal yeterlilik, motivasyon ve katılım, akademik başarı ve sosyo-duygusal stres ile dışa vurumcu davranışlar üzerinde küçük ila orta düzeyde olumlu ilişkiler gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, sınıf ikliminin öğrencilerin genel iyilik halleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Wang vd., 2020).

Okul ikliminin, öğrencilerin zihinsel sağlık ve iyilik halleri üzerindeki etkisi üzerine yapılan bir diğer sistematik literatür taramasında, okul ikliminin öğrencilerin zihinsel sağlık ve iyilik halleri ile anlamlı ilişkiler gösterdiği tespit edilmiştir. Okul güvenliği ve psikososyal akademik ortamın, öğrencilerin zihinsel sağlıkları üzerindeki rolü üzerine daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir (Aldridge & McChesney, 2018).

Okul iklimi ile okulda şiddet arasındaki ilişkiyi inceleyen bir meta-analiz çalışması, okul ikliminin ve şiddet davranışlarının anlamlı bir şekilde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışma, çevresel faktörlerin okul şiddeti müdahalelerinde önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır (Steffgen vd., 2013).

2.2.3. Kültürel Etkinlikler

2.2.3.1.Sanat

Sanat etkinlikleri, okullarda öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Yapılan araştırmalar, sanat etkinliklerine katılan öğrencilerin akademik başarılarının arttığını göstermektedir. Sanat etkinlikleri, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmekte, kendilerini ifade etme becerilerini artırmakta ve genel olarak daha olumlu bir tutum sergilemelerine yardımcı olmaktadır (Jindal-Snape vd., 2018).

Sanat etkinlikleri, öğrencilerin duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmektedir. Sanat yoluyla kendilerini ifade eden öğrenciler, duygusal olarak daha dengeli ve özgüvenli bireyler olmaktadır. Bu durum, öğrencilerin sosyal ilişkilerini güçlendirmekte ve onların toplumsal uyumlarını artırmaktadır. Sanat etkinlikleri, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda onların duygusal zekalarını da artırmaktadır (Rusanen vd., 2012).

Sanat etkinliklerine katılan öğrencilerin akademik performanslarının da arttığı görülmektedir. Yapılan bir çalışma, sanat ve müzik etkinliklerine katılan öğrencilerin

genel akademik performanslarında iyileşmeler olduğunu göstermektedir. Bu etkinlikler, öğrencilerin akademik derslerde daha başarılı olmalarına ve derslere olan ilgilerini artırmalarına yardımcı olmaktadır (Ishiguro vd., 2023).

Sanat etkinlikleri, öğrencilerin kültürel farkındalıklarını ve hoşgörülerini artırmaktadır. Farklı kültürleri tanıyan öğrenciler, kültürel çeşitliliğe saygı duymakta ve daha hoşgörülü bireyler olmaktadır. Bu durum, okul iklimine de olumlu yansımakta ve öğrencilerin sosyal uyumlarını güçlendirmektedir (Lizardo, 2016).

Sanat etkinliklerinin okul iklimi üzerindeki etkisi de oldukça belirgindir. Sanat etkinlikleri, okulda olumlu bir atmosfer oluşturmakta ve öğrencilerin okula bağlılıklarını artırmaktadır. Sanat eğitimi, öğrencilerin okulda kendilerini daha mutlu ve motive hissetmelerini sağlamakta, bu da onların genel iyilik hallerini olumlu yönde etkilemektedir (Arslan, 2014).

Sanat etkinlikleri, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini de geliştirmektedir. Sanat etkinliklerine katılan öğrenciler, farklı bakış açılarını değerlendirme ve eleştirel düşünme becerilerini kazanmakta, bu da onların akademik ve sosyal yaşamlarına olumlu katkılar sağlamaktadır. Eleştirel düşünme becerileri, öğrencilerin problem çözme yeteneklerini artırmakta ve onların daha analitik bireyler olmalarına yardımcı olmaktadır (Bulbul, 2012).

Sanat etkinlikleri, öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerini de geliştirmektedir. Sanat yoluyla kendilerini ifade eden öğrenciler, duygusal olarak daha dengeli ve özgüvenli bireyler olmaktadır. Bu durum, öğrencilerin sosyal ilişkilerini güçlendirmekte ve onların toplumsal uyumlarını artırmaktadır. Sanat etkinlikleri, öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade etmelerine olanak tanımakta ve onların özgüvenlerini artırmaktadır (Kuyumcu, 2012).

Sanat etkinliklerinin, öğrencilerin estetik duygularını ve sanatsal bakış açılarını geliştirdiği de görülmektedir. Sanat etkinliklerine katılan öğrenciler, estetik değerleri ve sanatsal bakış açılarını geliştirerek, daha bilinçli ve duyarlı bireyler olmaktadır. Estetik duyguların gelişimi, öğrencilerin sanat eserlerine ve kültürel değerlere olan ilgilerini artırmakta ve onların sanatsal yeteneklerini geliştirmektedir (Kafol vd., 2015).

Sanat etkinlikleri, öğrencilerin kültürel sermaye kazanmalarına da katkıda bulunmaktadır. Sanat etkinliklerine katılan öğrenciler, kültürel sermayelerini artırmakta ve bu da onların sosyal ve akademik başarılarını olumlu yönde etkilemektedir. Kültürel

sermaye, öğrencilerin toplumsal statülerini ve sosyal etkileşimlerini güçlendirmekte, bu da onların genel yaşam kalitesini artırmaktadır (Schmutz vd., 2016).

Sanat etkinlikleri, genel olarak öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Sanat etkinliklerine katılan öğrenciler, daha yaratıcı, özgüvenli ve duyarlı bireyler olarak yetişmekte, bu da onların genel iyilik hallerini ve yaşam kalitelerini olumlu yönde etkilemektedir. Bu nedenle, okullarda sanat etkinliklerinin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması büyük önem taşımaktadır (Akkanat, 2019).

2.2.3.2.Müzik

Müzik etkinlikleri, okullarda öğrencilerin hem akademik hem de kişisel gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Müzik eğitimi, öğrencilerin bilişsel becerilerini geliştirmenin yanı sıra duygusal denge sağlamalarına da yardımcı olmaktadır. Okullarda müzik etkinliklerinin düzenlenmesi, öğrencilerin yaratıcılıklarını artırmakta ve sosyal etkileşimlerini güçlendirmektedir (Azizinezhad vd., 2013).

Araştırmalar, müzik etkinliklerine katılan öğrencilerin akademik başarılarının arttığını göstermektedir. Müzik dersleri ve aktiviteleri, öğrencilerin matematik ve dil gibi akademik alanlardaki performanslarını iyileştirmektedir. Bu durum, müzik eğitiminin bilişsel gelişim üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymaktadır (Ishiguro vd., 2023).

Müzik etkinlikleri, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmekte ve empati duygularını güçlendirmektedir. Müzik aracılığıyla yapılan grup çalışmaları, öğrencilerin işbirliği yapma ve takım içinde çalışma yeteneklerini artırmaktadır. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin duygusal zekalarını da olumlu yönde etkilemektedir (Williams vd., 2015).

Müzik, öğrencilerin stresle başa çıkma becerilerini de geliştirmektedir. Müzik dinlemek veya enstrüman çalmak, öğrencilerin rahatlamalarına ve stres seviyelerini düşürmelerine yardımcı olmaktadır. Bu durum, müziğin terapötik etkilerini gözler önüne sermektedir (Bostic vd., 2019).

Okullarda müzik eğitiminin, öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine olanak tanıdığı görülmektedir. Öğrenciler, müzik yoluyla duygularını ve düşüncelerini daha rahat ifade edebilmekte ve bu da onların özgüvenlerini artırmaktadır (Muldma & Kiilu, 2012).

Müzik etkinliklerine katılım, öğrencilerin disiplin ve sabır gibi önemli yaşam

becerilerini kazanmalarına yardımcı olmaktadır. Enstrüman çalmayı öğrenmek, sürekli pratik yapmayı ve azim göstermeyi gerektirmektedir. Nitekim söz konusu beceriler, öğrencilerin akademik ve kişisel yaşamlarında başarıya ulaşmalarını sağlamaktadır (Chong & Kim, 2010).

Müzik eğitimi, kültürel farkındalık ve hoşgörüyü de artırmaktadır. Farklı kültürlerden müzikler öğrenmek ve dinlemek, öğrencilerin kültürel çeşitliliğe olan anlayışlarını ve saygılarını artırmaktadır. Bu durum, öğrencilerin daha hoşgörülü ve açık fikirli bireyler olmalarına katkıda bulunmaktadır (Cabane vd., 2016).

Müzik etkinlikleri, öğrencilerin estetik duygularını ve sanatsal bakış açılarını geliştirmektedir. Müzik, estetik değerlere olan ilgiyi artırmakta ve öğrencilerin sanatsal yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu da öğrencilerin sanatla olan bağlarını güçlendirmektedir (Munteanu, 2012).

Müzik eğitimi, öğrencilerin akademik olmayan becerilerini de geliştirmektedir. Müzik, eleştirel düşünme, problem çözme ve yaratıcı düşünme gibi becerileri artırmaktadır. Bu beceriler, öğrencilerin hem akademik hem de sosyal yaşamlarında başarılı olmalarına katkı sağlamaktadır. Bu nedenle, müzik etkinlikleri okullarda öğrencilerin çeşitli alanlardaki gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Müzik eğitimi, öğrencilerin akademik başarılarını, sosyal becerilerini, duygusal zekalarını ve genel iyilik hallerini artırmaktadır. Bu nedenle, okullarda müzik etkinliklerinin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması büyük önem taşımaktadır. Öğrencilerin müzik yoluyla kazandıkları beceriler, onların gelecekte daha başarılı ve mutlu bireyler olmalarını sağlamaktadır (Juvonen vd., 2012).

2.2.3.3. Tiyatro

Tiyatro etkinlikleri, öğrencilerin kişisel, sosyal ve akademik gelişimlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Tiyatro, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmenin yanı sıra, empati ve iletişim becerilerini de artırmaktadır. Okullarda tiyatro eğitimi alan öğrenciler, kendilerini ifade etme ve farklı bakış açılarını anlama konusunda daha yetkin hale gelmektedirler (Guerra, 2012).

Araştırmalar, tiyatro etkinliklerinin öğrencilerin dil gelişimine ve akademik başarılarına olumlu etkiler yaptığını göstermektedir. Tiyatro yoluyla yapılan çalışmalarda, öğrencilerin dil becerilerinin ve kelime dağarcıklarının geliştiği, ayrıca

akademik başarılarının arttığı gözlemlenmiştir. Bu etkinlikler, öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini de olumlu yönde etkilemektedir (Mages, 2018).

Tiyatro, sosyal becerilerin gelişiminde de önemli bir rol oynamaktadır. Grup çalışmaları ve ortak projeler, öğrencilerin işbirliği yapma, takım içinde çalışma ve liderlik becerilerini geliştirmektedir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin sosyal ilişkilerini güçlendirmekte ve onların toplumsal uyumlarını artırmaktadır (Tomgusehan, 2014).

Tiyatro eğitimi, öğrencilerin duygusal zekalarını ve empati kurma yeteneklerini de geliştirmektedir. Farklı karakterleri canlandırmak ve çeşitli senaryolar üzerinde çalışmak, öğrencilerin empati yapabilme ve duygusal farkındalıklarını artırmaktadır. Bu durum, öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu çerçevede tiyatro etkinlikleri okullarda öğrencilerin çok yönlü gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Tiyatro, öğrencilerin dil becerilerini, sosyal becerilerini ve duygusal zekalarını geliştirmekte, onların akademik başarılarını artırmaktadır. Bu nedenle, okullarda tiyatro etkinliklerinin teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması büyük önem taşımaktadır (Bahadır & Topdal, 2014).

2.2.4. Akademik Etkinlikler

2.2.4.1. Bilim ve Teknoloji Fuarları

Bilim ve teknoloji fuarları, öğrencilerin bilimsel düşünme, problem çözme ve araştırma becerilerini geliştirmek için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu fuarlar, öğrencilere bilimsel yöntemleri kullanarak projeler geliştirme, deney yapma ve sonuçları analiz etme becerileri kazandırmaktadır. Ayrıca, bilim ve teknoloji fuarları, öğrencilerin merak duygularını pekiştirerek onları bilim ve teknoloji alanlarına yönlendirmektedir. Bilim ve teknoloji fuarlarının önemli bir amacı, öğrencilerin bilim ve teknolojiye olan ilgilerini artırmak ve onları bu alanlarda kariyer yapmaya teşvik etmektir. Fuarlar, öğrencilere bilim insanları gibi düşünme ve çalışma fırsatı sunarak, onların özgüvenlerini ve bilimsel becerilerini geliştirmektedir. Öğrenciler, projelerini sunarken iletişim ve sunum becerilerini de geliştirmektedirler (Korkmaz, 2012).

Bilim ve teknoloji fuarlarının öğrenciler üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmalar, bu etkinliklerin öğrencilerin akademik başarılarına ve motivasyonlarına olumlu katkılar sağladığını göstermektedir. Bir araştırmada, bilim fuarlarına katılan öğrencilerin, fen ve matematik derslerinde daha yüksek notlar aldığı ve bu alanlarda daha

fazla motivasyona sahip oldukları bulunmuştur. Bu durum, bilim ve teknoloji fuarlarının öğrencilerin akademik gelişimlerine olan katkısını ortaya koymaktadır (Davenport Hoyer vd., 2020).

Bilim fuarlarına katılım, öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmektedir. Bilimsel projeler üzerinde çalışmak, öğrencilerin analitik düşünme yeteneklerini artırmakta ve onları yaratıcı çözümler üretmeye teşvik etmektedir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin akademik başarılarını ve bilimsel anlayışlarını pekiştirmektedir (Ramey & Stevens, 2018).

Bilim ve teknoloji fuarları, öğrencilerin sosyal becerilerini de geliştirmektedir. Grup projeleri ve işbirliği gerektiren etkinlikler, öğrencilerin takım çalışması becerilerini ve iletişim yeteneklerini artırmaktadır. Bu durum, öğrencilerin sosyal uyumlarını ve grup içindeki rollerini anlamalarına yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla bilim ve teknoloji fuarları, öğrencilerin bilimsel düşünme, problem çözme, akademik başarı ve sosyal becerilerini geliştiren önemli etkinliklerdir. Bu fuarlar, öğrencilere bilimsel araştırma yapma ve bulgularını paylaşma fırsatı sunarak, onların bilim ve teknolojiye olan ilgilerini artırmaktadır. Bu nedenle, okullarda bilim ve teknoloji fuarlarının desteklenmesi ve yaygınlaştırılması büyük önem taşımaktadır (Christensen vd., 2014).

2.2.4.2. Münazara Yarışmaları

Münazara yarışmaları, öğrencilerin eleştirel düşünme, araştırma ve iletişim becerilerini geliştiren etkili eğitim araçlarıdır. Bu yarışmalar, öğrencilerin belirli bir konuda bilgi edinmelerini, argümanlarını destekleyecek kanıtlar toplamalarını ve düşüncelerini mantıklı bir şekilde ifade etmelerini gerektirmektedir. Münazara yarışmaları, öğrencilerin aktif öğrenme süreçlerine katılımlarını teşvik ederek onların kendine güvenlerini artırmaktadır (Doody & Condon, 2012).

Münazara yarışmalarının, öğrencilerin akademik başarılarına ve eleştirel düşünme becerilerine olan katkıları geniş çapta belgelenmiştir. Öğrenciler, münazaralar sırasında konuları derinlemesine araştırmakta ve karmaşık fikirleri anlamaya çalışmaktadır. Bu süreç, onların analitik düşünme yeteneklerini geliştirerek daha iyi akademik performans sergilemelerine olanak tanımaktadır (Rodger & Stewart-Lord, 2020).

Münazaralar, öğrencilerin topluluk önünde konuşma becerilerini de

geliştirmektedir. Öğrenciler, argümanlarını savunmak ve karşı argümanlara cevap vermek için sözlü iletişim becerilerini kullanmak zorundadır. Bu durum, öğrencilerin etkili iletişim kurma ve dinleyici kitlesi karşısında kendilerini ifade etme yeteneklerini artırmaktadır (Alén vd., 2015).

Münazara yarışmalarının sosyal becerilere olan katkıları da önemlidir. Öğrenciler, takım çalışması yaparak ortak bir hedefe ulaşmak için işbirliği yapmayı öğrenmektedir. Bu yarışmalar, öğrencilerin takım içinde etkin rol alarak sorumluluk duygularını ve liderlik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Elliott vd., 2016).

Münazaralar, aynı zamanda öğrencilerin empati kurma yeteneklerini geliştirmektedir. Öğrenciler, farklı bakış açılarını anlamak ve bu bakış açılara karşı argümanlar geliştirmek durumunda olduklarından, başkalarının düşüncelerine saygı duymayı ve empati yapmayı öğrenmektedir. Bu, onların sosyal ve duygusal zekalarını artırmaktadır (Peasah & Marshall, 2017).

Münazara yarışmalarının eğitimsel değeri, çeşitli araştırmalarla desteklenmektedir. Bir çalışmada, münazaraların öğrencilerin öğrenme deneyimlerine olan olumlu etkileri vurgulanmıştır. Öğrenciler, münazara yoluyla bilgi edinme, analiz etme ve sentez yapma becerilerini geliştirerek, daha derinlemesine öğrenme deneyimleri yaşamaktadır (El Majidi vd., 2021).

Münazaraların, öğrencilerin uzun vadeli kariyer hedeflerine de katkı sağladığı görülmektedir. Münazara deneyimi, öğrencilerin problem çözme, karar verme ve liderlik becerilerini geliştirmekte, bu da onların gelecekteki mesleki yaşamlarında başarıya ulaşmalarını sağlamaktadır. Münazara yarışmaları, eğitim sisteminde öğrencilerin çok yönlü gelişimlerini destekleyen önemli etkinliklerdir. Bu yarışmalar, öğrencilerin eleştirel düşünme, iletişim ve sosyal becerilerini geliştirerek, onların akademik başarılarını ve kendine güvenlerini artırmaktadır. Okullarda münazara yarışmalarının teşvik edilmesi, öğrencilerin bireysel ve akademik gelişimlerine büyük katkılar sağlamaktadır (Hamouda & Tarlochan, 2015).

2.2.5. Spor Etkinlikleri

2.2.5.1. Takım Sporları

Takım sporları, öğrencilerin fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu sporlar, öğrencilere disiplin, liderlik, işbirliği ve problem

çözme gibi önemli becerileri kazandırmaktadır. Takım sporlarına katılım, öğrencilerin kendine güvenlerini artırmaktadır. Bir takımın parçası olarak çalışmak, öğrencilerin özgüvenlerini pekiştirmekte ve onların sosyal becerilerini geliştirmektedir. Takım sporları, öğrencilerin başkalarıyla etkili bir şekilde iletişim kurmalarına yardımcı olmaktadır (Van Boekel vd., 2016).

Sosyal ilişkilerin güçlenmesi, takım sporlarının önemli katkılarından biridir. Takım içinde ortak bir hedefe yönelik çalışmak, öğrencilerin birbirleriyle bağ kurmalarını sağlamaktadır. Bu da öğrencilerin sosyal becerilerini ve empati yeteneklerini artırmaktadır (Perron vd., 2012).

Takım sporları, problem çözme becerilerini geliştirmektedir. Spor sırasında karşılaşılan zorluklar ve rakip stratejileri, öğrencilerin analitik düşünme yeteneklerini artırmaktadır. Bu durum, öğrencilerin akademik başarılarına da olumlu yansımaktadır (Schumacher Dimech & Seiler, 2011).

Zaman yönetimi, takım sporlarının öğrettiği önemli becerilerden biridir. Antrenmanlar ve maçlar için düzenli bir programa uymak, öğrencilerin zamanlarını etkili bir şekilde planlamalarına yardımcı olmaktadır. Bu beceri, öğrencilerin akademik ve kişisel yaşamlarında başarıya ulaşmalarını sağlamaktadır (Costas Batlle vd., 2015).

Fiziksel sağlık açısından, takım sporları öğrencilerin kaslarını güçlendirmekte, dayanıklılıklarını artırmakta ve genel fiziksel kondüsyonlarını iyileştirmektedir. Düzenli fiziksel aktivite, öğrencilerin hem fiziksel hem de zihinsel sağlığını desteklemektedir (Van Boekel vd, 2016).

Liderlik becerileri, takım sporları sayesinde geliştirilmektedir. Takım kaptanları, diğer oyuncuları yönlendirme ve motive etme sorumluluğunu üstlenerek liderlik vasıflarını pekiştirmektedir. Bu da öğrencilerin işbirliği yapma ve sorumluluk alma yeteneklerini artırmaktadır (Perron-Gélinas vd., 2017).

Disiplin ve öz disiplin, takım sporlarının önemli katkılarındanıdır. Antrenman ve maç saatlerine uyma zorunluluğu, öğrencilerin disiplinli bir yaşam tarzı benimsemelerine yardımcı olmaktadır. Bu da onların akademik başarılarına ve gelecekteki mesleki yaşamlarına olumlu yansımaktadır (Hernández-Julián & Rotthoff, 2014).

Rekabet ruhu, takım sporlarının öğrencilere kazandırdığı önemli bir özelliktir. Sağlıklı rekabet, öğrencilerin daha iyi performans sergilemelerine ve kendilerini sürekli geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu süreç, öğrencilerin hedeflerine ulaşmada azimli

ve kararlı olmalarını sağlamaktadır (Ransom & Ransom, 2018).

Stres yönetimi becerileri, takım sporları sayesinde gelişmektedir. Fiziksel aktivite, endorfin salınımını artırarak stresi azaltmakta ve genel ruh halini iyileştirmektedir. Spor yapmak, öğrencilerin akademik baskılarla başa çıkmalarına ve zihinsel sağlığını korumalarına yardımcı olmaktadır (Ricci, Clevenger vd., 2020).

Dayanıklılık ve sabır gibi önemli yaşam becerileri, takım sporları ile kazanılmaktadır. Sporcular, antrenman ve maçlar sırasında karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmayı ve hedeflerine ulaşmak için sabırlı olmayı öğrenmektedir. Bu beceriler, yaşamlarının diğer alanlarında da başarıya ulaşmalarına yardımcı olmaktadır (Schumacher Dimech & Seiler, 2011).

Motivasyon, takım sporlarının öğrenciler üzerindeki etkilerinden biridir. Takım içindeki başarılar, öğrencilerin kendilerini daha motive hissetmelerine ve spor yapmaya devam etmelerine neden olmaktadır. Bu motivasyon, öğrencilerin akademik ve kişisel yaşamlarına da olumlu yansımaktadır (Costas Batlle vd., 2015).

Etik ve adil oyun anlayışı, takım sporları sayesinde geliştirilmektedir. Spor yaparken adil oyun kurallarına uymak, öğrencilerin etik değerlerini ve sorumluluk duygularını pekiştirmektedir. Bu da onların daha bilinçli ve sorumlu bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmaktadır (Devecioğlu vd., 2012).

Kültürel farkındalık ve hoşgörü, takım sporları ile kazanılmaktadır. Farklı kültürlerden takım arkadaşları ile oynayan öğrenciler, kültürel çeşitliliğe saygı duymayı ve hoşgörülü olmayı öğrenmektedir. Bu da onların sosyal uyumlarını ve toplumsal bilinçlerini artırmaktadır (Costas Batlle vd., 2015).

Takım sporlarının sunduğu önemli katkılardan biri de takım ruhudur. Bir takımın parçası olmak, öğrencilerin birlikte hareket etmeyi ve ekip ruhunu öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Bu beceriler, öğrencilerin sosyal yaşamlarında da başarılı olmalarını sağlamaktadır (Devecioğlu vd., 2012).

2.2.5.2. Atletizm ve Bireysel Sporlar

Atletizm ve bireysel sporlar, öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerine önemli katkılar sunmaktadır. Bu tür sporlar, öğrencilerin kendilerini tanımalarına ve sınırlarını zorlamalarına olanak tanımaktadır. Atletizm ve bireysel sporlar, kişisel hedeflere ulaşma ve bireysel başarılar elde etme üzerine odaklanmaktadır. Atletizm ve

bireysel sporlar, öğrencilerin fiziksel sağlıklarını geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu sporlar, kas gücünü artırmakta, kardiyovasküler sağlığı iyileştirmekte ve genel fiziksel kondüsyonu artırmaktadır. Düzenli olarak bireysel sporlarla ilgilenen öğrenciler, daha sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemektedir (Van Boekel vd., 2016).

Bireysel sporlar, öğrencilerin öz disiplinlerini ve motivasyonlarını artırmaktadır. Kendi kendine antrenman yapma ve bireysel hedeflere ulaşma gerekliliği, öğrencilerin disiplinli bir yaşam tarzı geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu da onların akademik başarılarına olumlu yansımaktadır (Ransom & Ransom, 2018).

Atletizm ve bireysel sporlar, öğrencilerin kendine güvenlerini artırmaktadır. Kendi performanslarını sürekli olarak geliştirme çabası, öğrencilerin özgüvenlerini pekiştirmektedir. Bu sporlar, öğrencilerin kendi potansiyellerini keşfetmelerine ve kendilerine güven duymalarına yardımcı olmaktadır (Ricci vd., 2020).

Bu sporların bir diğer önemli katkısı, stres yönetimi becerilerinin geliştirilmesidir. Bireysel sporlar, öğrencilerin stres seviyelerini azaltmalarına ve zihinsel sağlıklarını korumalarına yardımcı olmaktadır. Fiziksel aktivite, endorfin salgısını artırarak genel ruh halini iyileştirmektedir (Howie & Pate, 2012).

Atletizm ve bireysel sporlar, öğrencilerin hedef belirleme ve bu hedeflere ulaşma becerilerini geliştirmektedir. Kendi performanslarını ölçme ve geliştirme süreci, öğrencilerin hedeflerine ulaşmada azimli ve kararlı olmalarını sağlamaktadır. Bu da onların akademik ve kişisel yaşamlarında başarılı olmalarına katkıda bulunmaktadır (Holt vd., 2011).

Bireysel sporlar, öğrencilerin zaman yönetimi becerilerini de geliştirmektedir. Antrenman ve müsabakalara katılmak, öğrencilerin zamanlarını etkili bir şekilde planlamalarını gerektirmektedir. Bu beceriler, öğrencilerin akademik ve kişisel yaşamlarında daha organize olmalarına yardımcı olmaktadır (Drake vd., 2014).

Bu sporlar, öğrencilerin kişisel sorumluluk duygularını artırmaktadır. Kendi başarılarından ve başarısızlıklarından sorumlu olma bilinci, öğrencilerin sorumluluk duygularını pekiştirmektedir. Bu da onların daha olgun ve bilinçli bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmaktadır (Baciu & Baciu, 2015).

Atletizm ve bireysel sporlar, öğrencilerin problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmektedir. Kendi performanslarını analiz etme ve stratejiler geliştirme süreci, öğrencilerin analitik düşünme yeteneklerini artırmaktadır. Bu beceriler, onların

akademik başarılarına da olumlu yansımaktadır (Hernández-Julián & Rotthoff, 2014).

Bu sporlar, öğrencilerin bağımsızlık ve öz yeterlilik duygularını güçlendirmektedir. Kendi antrenmanlarını yönetme ve bireysel hedeflerine ulaşma süreci, öğrencilerin bağımsızlıklarını pekiştirmektedir. Bu da onların genel yaşam kalitelerini artırmaktadır (Van Boekel vd., 2016).

Atletizm ve bireysel sporlar, öğrencilerin kültürel farkındalıklarını ve hoşgörülerini artırmaktadır. Farklı kültürlerden sporcularla etkileşim kurmak, öğrencilerin kültürel çeşitliliğe saygı duymalarını ve hoşgörülü olmalarını sağlamaktadır (Rasberry vd., 2011).

Bu sporların, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirme üzerinde de olumlu etkileri bulunmaktadır. Bireysel olarak spor yaparken bile, öğrenciler antrenörleri ve diğer sporcularla etkileşimde bulunmakta ve sosyal becerilerini geliştirmektedir (Howie & Pate, 2012).

Atletizm ve bireysel sporlar, öğrencilerin yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlıkları kazanmalarına yardımcı olmaktadır. Bu sporlar, öğrencilerin fiziksel aktiviteyi yaşamlarının bir parçası haline getirmelerine ve sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemelerine katkıda bulunmaktadır (Fricke, Lechner & Steinmayr, 2018).

Bu sporların bir diğer önemli katkısı, öğrencilerin özgüven ve öz saygı duygularını geliştirmesidir. Kendi başarılarını görme ve bu başarılarla gurur duyma, öğrencilerin öz saygılarını artırmaktadır. Bu da onların genel iyilik hallerine olumlu yansımaktadır (Baciu & Baciu, 2015).

Atletizm ve bireysel sporlar, öğrencilerin duygusal denge ve zihinsel sağlıklarını korumalarına yardımcı olmaktadır. Bu sporlar, stres ve kaygı seviyelerini azaltarak öğrencilerin daha mutlu ve sağlıklı bireyler olmalarını sağlamaktadır (Ricci vd., 2020).

2.2.6. Toplumsal Sorumluluk Projeleri

2.2.6.1. Çevre Koruma Projeleri

Çevre koruma projelerinin genel kapsamı, öğrencilerin çevre bilinci kazanmasını ve bu bilinci günlük yaşamlarında uygulamalarını sağlamaktır. Bu projeler, öğrencilere çevre sorunlarının farkında olma, sürdürülebilir yaşam biçimlerini benimseme ve çevre dostu alışkanlıklar geliştirme konularında rehberlik etmektedir. Çevre koruma projeleri, aynı zamanda öğrencilerin toplumsal sorumluluklarını artırmakta ve onları çevreye

duyarlı bireyler olarak yetiştirmektedir (Van de Wetering vd., 2022).

Bu tür projelerin öğrencilere olan katkıları, sadece çevre bilincinin artırılmasıyla sınırlı kalmamaktadır. Çevre koruma projeleri, öğrencilerin akademik başarılarına ve sosyal becerilerine de olumlu katkılar sağlamaktadır. Araştırmalar, çevre eğitiminin öğrencilerin çevre bilgilerini, tutumlarını ve davranışlarını önemli ölçüde iyileştirdiğini göstermektedir. Bu tür projeler, öğrencilerin problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini de geliştirmektedir (Van de Wetering vd., 2022).

Çevre koruma projeleri, öğrencilerin liderlik ve işbirliği becerilerini geliştirmekte de önemli bir rol oynamaktadır. Öğrenciler, bu projelerde aktif rol alarak, grup çalışmaları ve takım faaliyetleri yoluyla liderlik vasıflarını pekiştirmekte ve işbirliği yapmayı öğrenmektedirler. Bu süreç, öğrencilerin sosyal ilişkilerini güçlendirmekte ve toplumsal sorumluluk bilincini artırmaktadır (Hens vd., 2010).

Ayrıca, çevre koruma projeleri, öğrencilerin fiziksel ve zihinsel sağlığına da olumlu etkiler yapmaktadır. Doğada gerçekleştirilen etkinlikler, öğrencilerin stres seviyelerini düşürmekte ve genel ruh hallerini iyileştirmektedir. Fiziksel aktiviteler, öğrencilerin sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazanmalarına ve fiziksel sağlıklarını korumalarına yardımcı olmaktadır. Okullarda yürütülen çevre koruma projeleri, öğrencilerin çevre bilinci kazanmasını sağlamanın yanı sıra, onların akademik ve sosyal gelişimlerine de katkıda bulunmaktadır. Bu projeler, öğrencilerin çevreye duyarlı bireyler olarak yetişmelerine ve sürdürülebilir bir gelecek için bilinçli adımlar atmalarına olanak tanımaktadır. Çevre koruma projelerinin okullarda yaygınlaştırılması, öğrencilerin çevre bilincini artırmak ve sürdürülebilir bir dünya için gerekli adımları atmalarını sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır (Stafford, 2015).

2.2.6.2. Sosyal Yardım Etkinlikleri

Sosyal yardım etkinlikleri, öğrencilerin topluma duyarlılık kazanmalarını ve toplumsal sorumluluk bilincini geliştirmelerini amaçlayan önemli eğitim faaliyetleridir. Bu etkinlikler, öğrencilere gönüllü hizmet ve yardım etmenin önemini öğretirken, empati ve dayanışma gibi değerleri pekiştirmektedir. Okullarda düzenlenen sosyal yardım projeleri, genellikle ihtiyaç sahiplerine yönelik bağış kampanyaları, gönüllü etkinlikler ve toplum hizmeti projelerini kapsamaktadır. Sosyal yardım projeleri, öğrencilere farklı sosyal gruplarla etkileşim kurma ve onların yaşam koşullarını anlama fırsatı sunmaktadır.

Bu projeler, öğrencilerin empati yeteneklerini ve toplumsal duyarlılıklarını geliştirmekte, onların daha bilinçli bireyler olmalarına katkı sağlamaktadır. Ayrıca, öğrenciler bu projeler sayesinde toplumsal adalet ve eşitlik kavramlarını daha iyi kavramaktadırlar (Kahne & Westheimer, 1994).

Bu tür projeler, öğrencilerin liderlik becerilerini ve organizasyon yeteneklerini de artırmaktadır. Sosyal yardım projelerinde aktif olarak görev alan öğrenciler, projelerin planlanması ve yürütülmesi aşamalarında sorumluluk almayı öğrenmekte ve takım çalışması becerilerini geliştirmektedir. Bu deneyimler, öğrencilerin liderlik kapasitelerini ve işbirliği yapma yeteneklerini pekiştirmektedir (Youniss & Yates, 1997).

Sosyal yardım etkinlikleri, öğrencilerin akademik başarılarına da olumlu etkiler yapmaktadır. Araştırmalar, sosyal yardım faaliyetlerine katılan öğrencilerin daha yüksek akademik motivasyona sahip olduklarını ve bu durumun onların akademik performanslarına olumlu yansıdığını göstermektedir. Öğrenciler, bu tür etkinliklerle kazandıkları deneyimlerle daha bilinçli ve sorumlu bireyler olarak yetişmektedir (Metz & Youniss, 2005).

Okullarda yürütülen sosyal yardım projeleri, öğrencilerin topluma duyarlı ve sorumluluk sahibi bireyler olarak yetişmelerine büyük katkılar sağlamaktadır. Bu projeler, öğrencilerin toplumsal bilincini artırmakta ve onların daha iyi bir dünya için aktif rol almalarına olanak tanımaktadır. Sosyal yardım projelerinin okullarda yaygınlaştırılması, öğrencilerin toplumsal bilincini artırmak ve topluma faydalı bireyler olmalarını sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır (Metz & Youniss, 2005).

2.3. Teorik Çerçeveler

2.3.1. Sosyal Öğrenme Kuramı

Sosyal öğrenme kuramı, davranışçı kuramların insan davranışlarını tam olarak açıklayamadığından hareketle gelişmiştir. Bu kurama göre, insanlar yalnızca kendi deneyimlerinden değil, aynı zamanda başkalarının deneyimlerini gözlemleyerek de öğrenmektedir. İnsanlar, çevrelerindeki bireylerin davranışlarını gözlemleyerek, bu davranışların sonuçlarını analiz ederek ve bu sonuçları değerlendirerek kendi davranışlarını şekillendirmektedirler. Sosyal öğrenme kuramının temel kavramları arasında model alma, gözlem yoluyla öğrenme ve pekiştireçler yer almaktadır. Model alma, bireylerin başkalarının davranışlarını gözlemleyerek bu davranışları taklit etme

sürecidir. Bu süreçte, bireyler model olarak aldıkları kişilerin davranışlarını izlemekte, bu davranışları kendi belleğine kodlamakta ve gerektiğinde hatırlayarak uygulamaktadırlar (Bayrakcı, 2013).

Gözlem yoluyla öğrenme, bireylerin başkalarının davranışlarını gözlemleyerek bilgi edinme sürecidir. Bu süreçte, bireyler çevrelerindeki kişilerin davranışlarını izlemekte ve bu davranışların sonuçlarını analiz ederek kendi davranışlarını şekillendirmektedir. Gözlem yoluyla öğrenme sürecinde, bireyler model aldıkları kişilerin davranışlarını taklit etmekte ve bu davranışların sonuçlarını değerlendirerek kendi davranışlarını yönlendirmektedir. Pekiştireçler ise bireylerin davranışlarını motive eden unsurlardır. Sosyal pekiştireçler, bireylerin sosyal çevrelerinden aldıkları ödüller ve cezalar olarak tanımlanmaktadır. Sosyal pekiştireçler, bireylerin davranışlarını şekillendirmekte ve bu davranışların tekrarlanmasını sağlamaktadır. Öznel pekiştireçler ise bireylerin kendi kendilerine verdikleri ödüller ve cezalar olarak tanımlanmaktadır. Öznel pekiştireçler, bireylerin içsel motivasyonlarını artırmakta ve kendi davranışlarını yönlendirmelerini sağlamaktadır (Yıldız, 2014).

Sosyal öğrenme kuramının eğitimde uygulanması, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif rol almalarını sağlamaktadır. Öğrenciler, eğitimcilerini ve çevrelerindeki diğer bireyleri gözlemleyerek öğrenmekte ve bu gözlemlerini kendi öğrenme süreçlerine entegre etmektedir. Eğitimciler, öğrencilerine model olarak, onların davranışlarını şekillendirmekte ve öğrenmelerini desteklemektedir. Sosyal öğrenme kuramı, eğitimde grup çalışmaları ve işbirlikçi öğrenme gibi yöntemlerle uygulanmaktadır. Bu yöntemler, öğrencilerin birbirleriyle etkileşimde bulunmalarını ve birlikte çalışarak öğrenmelerini sağlamaktadır. Grup çalışmaları, öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerini ve sosyal becerilerini geliştirmelerini desteklemektedir. Eğitimciler, sosyal öğrenme kuramını sınıfta uygularken öğrencilerin dikkatini çekmek ve ilgilerini canlı tutmak için çeşitli stratejiler kullanmaktadır. Bu stratejiler arasında görsel ve işitsel materyallerin kullanımı, dramatizasyon ve rol yapma gibi etkinlikler yer almaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımlarını sağlamakta ve öğrenmeyi daha etkili hale getirmektedir (Aygün, 2018).

Sosyal öğrenme kuramının bir diğer önemli uygulama alanı ise okul dışı etkinliklerdir. Öğrenciler, okul dışındaki sosyal etkinlikler ve projeler aracılığıyla öğrenmelerini pekiştirmekte ve bu etkinlikler sayesinde sosyal becerilerini

geliştirmektedir. Okul dışı etkinlikler, öğrencilerin toplumla etkileşimde bulunmalarını ve toplumsal sorumluluk bilinci kazanmalarını sağlamaktadır. Sosyal öğrenme kuramı, öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını artırmakta ve öğrenme süreçlerini desteklemektedir. Öğrenciler, model aldıkları kişilerin başarılarını gözlemleyerek motive olmakta ve bu başarıları kendi yaşamlarına uyarlamaktadır. Bu süreç, öğrencilerin öğrenme isteğini artırmakta ve akademik başarılarını yükseltmektedir. Bu doğrultuda, sosyal öğrenme kuramı, bireylerin gözlem yaparak ve model alarak öğrendiklerini savunan bir kuramdır. Eğitimde uygulanması, öğrencilerin aktif öğrenme süreçlerine katılımını sağlamak ve onların sosyal becerilerini geliştirmektedir. Sosyal öğrenme kuramı, eğitim sisteminde önemli bir yere sahip olup, öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerini desteklemektedir. Bu kuramın eğitimde etkili bir şekilde uygulanması, öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını artırmakta ve onların başarılı bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlamaktadır (Akers & Jennings, 2015).

2.3.2. Bütüncül Eğitim Modeli

Bütüncül eğitim modeli, eğitimin sadece akademik başarıyla sınırlı olmadığını, aynı zamanda öğrencinin zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki yönden tam gelişimini hedefleyen bir yaklaşımdır. Bu model, eğitim sürecinde öğrencilerin çok yönlü gelişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bütüncül eğitim, bireylerin sadece bilgi ve beceri kazanmalarını değil, aynı zamanda karakter ve değerler açısından da olgunlaşmalarını hedeflemektedir (MEB, 2024).

Bütüncül eğitim anlayışı, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak, her bir öğrencinin potansiyelini en üst düzeye çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, öğretim programları farklılaştırılmış öğretim yaklaşımları ile tasarlanmakta ve uygulanmaktadır. Öğrencilerin ilgi alanlarını keşfetmeleri ve yeteneklerini geliştirmeleri için çeşitli etkinlikler ve programlar sunulmaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin toplum bilincine sahip aktif vatandaşlar olarak yetişmelerine katkıda bulunmaktadır (MEB, 2024).

Bütüncül eğitim modeli, öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda, sosyal ve duygusal öğrenme becerileri, tüm derslerin önemli bir parçası olarak ele alınmaktadır. Öğrencilerin kendilerini tanımaları, ilgi ve ihtiyaçlarını belirlemeleri ve bu doğrultuda esnek ve özgür öğrenme ortamlarında eğitim

görmeleri sağlanmaktadır. Eğitimciler, öğrencilerin gelişimlerini desteklemek için sürekli olarak geri bildirimler sağlamak ve onları motive etmektedir (MEB, 2024).

Bu eğitim modelinde, öğrencilerin disiplinler arası ve disiplinler ötesi deneyimler yaşamaları teşvik edilmektedir. Öğrenciler, okul dışı öğrenme deneyimleri ile ilgi alanlarını keşfetmekte ve yeteneklerini geliştirmektedir. Bu deneyimler, öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra kişisel ve sosyal gelişimlerine de katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin yaşam boyu öğrenme kültürünü benimsemeleri ve dijital yetkinliklerini geliştirmeleri hedeflenmektedir (MEB, 2024).

Bütüncül eğitim modeli, öğrencilerin aktif ve çevresiyle etkileşim içinde olduğu, öğrenme sorumluluğunu aldığı öğrenme yaklaşımlarını benimsemektedir. Öğrenciler, proje temelli, sorgulamaya dayalı ve iş birlikli öğrenme gibi yöntemlerle eğitim görmekte ve bu sayede daha derinlemesine ve anlamlı öğrenmeler gerçekleştirmektedir. Bu yöntemler, öğrencilerin problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (MEB, 2024).

Tüm bunlara paralel olarak bütüncül eğitim modeli, öğrencilerin zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki yönden tam bir gelişim göstermelerini hedeflemektedir. Bu model, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak, onların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmayı amaçlamaktadır. Öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra karakter ve değerler açısından da olgunlaşmaları, topluma duyarlı ve aktif bireyler olarak yetişmeleri için bütüncül bir eğitim yaklaşımı benimsenmektedir. Bu yaklaşım, eğitim sürecinin her aşamasında öğrencilerin çok yönlü gelişimlerini desteklemekte ve onların hayat boyu öğrenen bireyler olmalarını sağlamaktadır (MEB, 2024).

2.3.3. Okul İklimi Modelleri

Okul iklimi, eğitim kurumlarının genel atmosferini belirleyen ve öğrencilerin, eğitimcilerin ve diğer personelin deneyimlerini doğrudan etkileyen önemli bir kavramdır. Okul iklimi, dört ana tipte sınıflandırılmaktadır: açık iklim, kapalı iklim, bağımlı iklim ve çözülmüş iklim. Bu sınıflandırma, okul yöneticilerinin ve eğitimcilerin davranışlarına, okuldaki sosyal ilişkilere ve okulun genel işleyişine dayanmaktadır (Şahin & Atbaşı, 2020).

Açık iklim, destekleyici ve olumlu ilişkilerin hakim olduğu bir okul ortamını ifade

etmektedir. Bu iklim tipinde okul müdürü, eğitimcilere ve öğrencilere karşı açık, samimi ve destekleyici bir tutum sergilemektedir. Eğitimciler arasında işbirliği, güven ve karşılıklı saygı ön planda tutulmaktadır. Açık iklime sahip okullarda, iletişim kanalları açık olup, eğitimciler ve öğrenciler kendilerini ifade etmekte özgür hissetmektedir. Bu tür bir iklim, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir ve okulun genel verimliliğini artırmaktadır (Şahin & Atbaşı, 2020; Şenel & Buluç, 2016).

Kapalı iklim, olumsuz ve baskıcı bir okul atmosferini tanımlamaktadır. Bu iklimde okul müdürü otoriter bir yönetim tarzı benimsemekte ve eğitimciler üzerinde sıkı bir denetim uygulamaktadır. Eğitimciler arasında güven ve işbirliği eksikliği bulunmakta, genellikle birbirlerine karşı mesafeli ve çekingen davranmaktadır. Kapalı iklime sahip okullarda, öğrenciler ve eğitimciler kendilerini ifade etmekte zorlanmakta ve genellikle motivasyon eksikliği yaşamaktadır. Bu durum, okulun genel performansını olumsuz yönde etkilemektedir (Kurt & Çalık, 2010).

Bağımlı iklim, okul müdürünün merkezi bir otorite figürü olarak öne çıktığı ve tüm kararların onun tarafından alındığı bir ortamı ifade etmektedir. Eğitimciler ve öğrenciler, müdürün kararlarına sıkı sıkıya bağlıdırlar ve genellikle kendi inisiyatiflerini kullanmakta zorlanmaktadır. Bu tür bir iklimde, eğitimciler ve öğrenciler arasında güçlü bir bağlılık ve sadakat duygusu bulunsa da, bireysel yaratıcılık ve yenilikçilik sınırlı kalmaktadır. Bağımlı iklim, genellikle disiplinin ve düzenin ön planda olduğu okullarda görülmektedir (Bayram & Aypay, 2012; Kurt & Çalık, 2010).

Çözülmüş iklim, eğitimciler ve okul yönetimi arasındaki ilişkilerin zayıf olduğu ve okulun genel işleyişinde düzensizliklerin ve kopuklukların yaşandığı bir ortamı tanımlamaktadır. Bu iklimde, okul müdürü ve eğitimciler arasında etkili bir iletişim bulunmamakta ve genellikle herkes kendi başına hareket etmektedir. Çözülmüş iklime sahip okullarda, eğitimciler arasında işbirliği ve koordinasyon eksikliği görülmekte, bu da öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Okulun genel başarısı düşük olmakta ve öğrenciler arasında motivasyon eksikliği yaygın olarak görülmektedir. Bu noktada, okul iklimi tipleri, eğitim kurumlarının genel atmosferini ve işleyişini belirleyen önemli faktörlerdir. Açık iklim, olumlu ve destekleyici bir ortam sunarken, kapalı iklim baskıcı ve olumsuz bir atmosfer yaratmaktadır. Bağımlı iklim, merkezi otoritenin hakim olduğu bir yapıyı ifade ederken, çözülmüş iklim, düzensizliklerin ve kopuklukların yaşandığı bir ortamı tanımlamaktadır. Eğitimde

başarıyı artırmak ve öğrencilerin gelişimlerini desteklemek için, okullarda olumlu ve destekleyici bir iklimin oluşturulması büyük önem taşımaktadır (Sarı, 2019).

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırma yöntemi, araştırma deseni, araştırma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile geçerlik ve güvenirlik hakkında bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Yöntemi

Bu araştırma 2023-2024 eğitim öğretim döneminde muhtelif illerdeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullardaki eğitimcilerin görüşlerine göre nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma, bilimsel araştırmalarda bilgiyi derinlemesine elde etmek için kullanılan önemli bir yöntemdir (Lichtman, 2013). Nitel araştırma yöntemi görüşme ve gözlem gibi veri toplama tekniklerini içeren, araştırılan konuya ilişkin algıların gerçekçi ve doğal şekilde ifade edilen bir yöntem olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım, 1999). Nitel araştırma yöntemi, araştırılan konunun daha iyi şekilde anlaşılması için etraflıca toplanan verilerin çözümlenerek yorumlanmasıdır (Gay vd., 2006). Nitel araştırmalar, bireylerin deneyimlerini, algılarını ve yaşadıkları olayları derinlemesine anlamaya yönelik metodolojik yaklaşımlar sunmaktadır.

Nitel yöntemler, karmaşık insan davranışlarını ve tutumlarını anlamada, sayısal verilerin ötesine geçerek bize nedenleri, nasılları ve bağlamları açıklamaktadır. Bu çalışmada da derinlemesine görüşmeler kullanılmış, böylece bu yöntem, katılımcıların kendi seslerini ve terimlerini kullanarak deneyimlerini açıklamalarına olanak tanımıştır. Bu da, araştırmacının fenomeni katılımcıların perspektifinden anlamasını sağlamakta, dolayısıyla daha zengin ve detaylı bilgiler elde edilmektedir (Baltacı, 2018).

Bu yaklaşım, özellikle eğitim ortamlarında eğitimcilerin ve öğrencilerin karşılaştığı zorlukları ve fırsatları belirlemede ve anlamada çok değerlidir. Okul iklimi ve sosyal etkinlikler bağlamında, eğitimci görüşleri, okulun sosyal ve akademik atmosferini şekillendirmede kritik öneme sahiptir. Nitel araştırma, bu görüşleri ve deneyimleri, etkileşimli ve dinamik bir şekilde, eğitim politikaları ve uygulamaları üzerinde somut etkileri olan gerçek dünya bağlamlarında sunmaktadır.

3.2. Araştırma Deseni

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi desenlerinden fenomenoloji deseni (olgubilim) kapsamında yapılmıştır. Fenomenoloji deseni, günlük hayatta farklı boyutlarda karşılaşılmasına rağmen net şekilde anlaşılmayan ve bütünüyle yabancı olmayan durumlara odaklanmayı ifade eder (Yıldırım & Şimşek 2013). Fenomenolojik yaklaşım, özellikle eğitim alanında bireysel deneyimlerin ve algıların çeşitliliğini belgelemek ve bu deneyimlerin daha geniş sosyal, kültürel ve kurumsal yapılarla nasıl ilişkilendirildiğini ortaya koymak için ideal bir yaklaşım olarak kabul edilmektedir (Baltacı, 2018). Fenomenoloji, bireylerin bir fenomeni nasıl tecrübe ettiklerini ve bu deneyimlerin anlamını keşfetmeye odaklanmaktadır (Creswell, 2016).

Bu çalışmada nitel bir yaklaşım benimsenmiş, süreç fenomenolojik yaklaşıma uygun olarak yürütülmüştür. Araştırma, Türkiye'deki okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini incelerken, eğitimcilerin bu etkileşimleri nasıl algıladıklarını ve deneyimlediklerini derinlemesine anlamayı hedeflemektedir.

3.3. Araştırma Grubu

Bu araştırma, amaçlı örneklem yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örneklem yöntemi ile araştırmaya katılanlardan araştırmanın konusu hakkında detaylı şekilde bilgiler elde edilir (Patton, 1987). Amaçlı örnekleme, nitel araştırmalarda sıklıkla başvurulmuş bir yöntem olup araştırma sorularına derinlemesine yanıtlar verebilecek, konu hakkında bilgi ve deneyime sahip olan bireyleri bilinçli olarak seçmeyi içermektedir (Özdemir, 2010). Ayrıca, amaçlı örnekleme, araştırmacının belirli bir fenomeni daha derinlemesine anlamasına ve bu fenomenin nasıl yaşandığına dair ayrıntılı bilgiler sağlamasına olanak tanımaktadır (Baltacı, 2018). Dolayısıyla, bu bilinçli seçimler araştırmanın derinliğine ve kapsamına doğrudan etki etmekte ve daha sağlam sonuçlar elde edilmesine yardımcı olmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubu maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği ile oluşturulmuştur. Maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği, araştırılması yapılan konunun bulgularının genellenmesinden ziyade araştırma konusuyla ilgili daha farklı bakış açısı ve perspektifiyle ifade edilmesidir (Yıldırım & Şimşek, 2011).

Bu çalışmada, farklı okullardan 3'ü anaokulunda, 3'ü ilkokulda, 3'ü ortaokulda ve 3'ü lisede görevli olmak üzere toplam 12 eğitimci, cinsiyet, deneyim süresi ve

çalıştıkları okul türleri gibi çeşitli kriterler göz önünde bulundurularak seçilmiştir. Maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğinin kullanılması, sosyal etkinliklerin okul iklimine etkilerini çeşitli perspektiflerden değerlendirebilmek için önemlidir. Eğitimcilerin deneyim yılları, cinsiyetleri ve görev yaptıkları okulların türleri, araştırma bulgularına zenginlik katmakta ve bulguların genellenebilmesi konusunda önemli ipuçları sunmaktadır. Özellikle eğitim alanındaki nitel araştırmalar, katılımcıların bireysel deneyimlerinin ve perspektiflerinin, geniş eğitim politikaları ve uygulamaları ile nasıl etkileşimde bulunduğunu anlamada kritik rol oynamaktadır (Arıkan, 2021).

Araştırmaya katılan eğitimcilerin kimlikleri gizli tutulmuş ve katılımcılar K1, K2,...K12 olarak kodlanmıştır. Katılımcıları belirten demografik bilgiler aşağıdaki tabloda ifade edilmiştir.

Tablo 1. Araştırmada Yer Alan Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Eğitim Düzeyi	Cinsiyet	Mesleki Kıdem	Okul Türü	Yaş
Katılımcı 1	Lisans	Kadın	6-10 Yıl	Anaokulu	30
Katılımcı 2	Lisans	Kadın	1-5 Yıl	Anaokulu	28
Katılımcı 3	Lisans	Kadın	1-5 Yıl	Anaokulu	28
Katılımcı 4	Yüksek Lisans	Erkek	11-15 Yıl	İlkokul	39
Katılımcı 5	Yüksek Lisans	Kadın	1-5 Yıl	İlkokul	25
Katılımcı 6	Lisans	Kadın	6-10 Yıl	İlkokul	34
Katılımcı 7	Lisans	Erkek	16-20 Yıl	Ortaokul	39
Katılımcı 8	Lisans	Kadın	6-10 Yıl	Ortaokul	36
Katılımcı 9	Lisans	Erkek	6-10 Yıl	Ortaokul	30
Katılımcı 10	Doktora	Kadın	11-15 Yıl	Lise	38
Katılımcı 11	Lisans	Kadın	21-24 Yıl	Lise	48
Katılımcı 12	Yüksek Lisans	Kadın	11-15 Yıl	Lise	39

Tablo 1’deki veriler incelendiğinde araştırma grubunun % 67’si (8 kişi) lisans

mezunu, % 25'i (3 kişi) yüksek lisans mezunu ve % 8'i (1 kişi) doktora mezunu eğitimciden oluştuğu görölmektedir. Araştırma grubunun % 75'i (9 kişi) kadından ve % 25'i (3 kişi) erkekten oluştuğu görölmektedir. Mesleki kıdem açısından araştırma grubunun % 25'inin 1-5 yıl aralığında, % 33'ünün 6-10 yıl aralığında, % 25'inin 11-15 yıl aralığında, % 8'inin 16-20 yıl aralığında ve % 8'inin 21-25 yıl aralığında olduğu görölmektedir. Araştırmaya katılanların okul türlerinin % 25'inin anaokulu, % 25'inin ilkokul, % 25'inin ortaokul ve % 25'inin liseden oluştuğu görölmektedir.

3.4. Veri Toplanması ve Analizi

Veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniğı ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğı, katılımcılara belli başlı soruların sorulduğu, ancak ihtiyaç duyulduğu durumlarda konunun daha fazla aımlandığı bir süreci beraberinde getirmektedir. Böylece veriler, gerek duyulduğu hallerde detaylandırılarak not edilir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda önceden hazırlanan birtakım sorular bulunur ve görüşmede verileri detaylandırmak veya eksik olan kısmı tamamlamak için mevcut sorulara ek sorular eklenebilir (Karataş, 2017). Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmanın amacını göz önünde bulundurarak daha detaylı veriler elde etmek için kullanılır (Sevencan & ilingiroğlu, 2007).

Görüşme formu hazırlanmadan önce araştırma ile ilgili literatür çalışması gerçekleştirilmiştir. Daha sonra görüşme formunda yer alan soruların anlaşılma yeterliliğini ölçmek için Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimciliğı yapan iki kişi tarafından sorular incelenmiş ve anlaşılabilirliğı sağlanmıştır. Akabinde alanında uzman görüşü alındıktan sonra 3 eğitimcile görüşme sorularının anlaşılabilirliğini kontrol etmek amacıyla pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Görüşme soruları gerekli düzenlemeden sonra katılımcılarla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin her biri yaklaşık 30 dakika sürmüştür.

Verilerin toplanması süreci, eğitimcilerle yapılan derinlemesine görüşmeler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, eğitimcilerin sosyal etkinlikler ve okul iklimi hakkındaki deneyimlerini, algılarını ve bu etkinliklerin eğitim pratiklerine olan etkilerini detaylı bir şekilde ifade etmelerine olanak sağlamıştır. Görüşme soruları, araştırmanın amacı ve araştırma soruları doğrultusunda özenle hazırlanmış olup, katılımcılara konu üzerinde serbestçe konuşma ve kendi deneyimlerini derinlemesine

aktarma fırsatı sunmuştur. Veri toplama süreci, katılımcıların kendilerini rahat hissedecekleri ve konuşmalarının gizliliğinin korunduğu bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin her biri, katılımcının izni ile ses kaydına alınmış ve ardından doğruluk ve tutarlılık için yazılı metne dökülmüştür. Bu süreç, araştırmanın güvenilirliğini artırmakta ve elde edilen verilerin analizi sırasında detaylı bir inceleme yapılmasına imkan tanımaktadır.

Toplanan verilerin çözümlenmesi, betimsel analiz yöntemi kullanılarak yapılmış olup, bu yöntem katılımcıların deneyimlerinden anlamlı temaların ve kategorilerin çıkarılmasına olanak sağlamaktadır. Bu yaklaşım, araştırma sorularına detaylı ve kapsamlı yanıtlar bulunmasında temel bir rol oynamaktadır. Araştırma sürecinde toplanan veriler, betimsel analiz yöntemine göre ayrıntılandırılmıştır. Betimsel analizde ulaşılmak istenen amaç, görüşme boyunca elde edilen verilerin daha anlaşılır ve başka araştırmalarda daha rahat kullanılabilir bir duruma getirmektir. Araştırma süresince toplanan veriler sıralandıktan sonra hazırlanan temalara göre yorumlanarak yazılır. Böylelikle kullanılan veri toplama araçlarındaki sorular ile konular dikkate alınarak araştırmanın analizi gerçekleştirilir (Ekiz, 2009). Betimsel analiz yönteminde elde edilen veriler öncelikle sistemli ve açık bir şekilde betimlenir, daha sonra yorumlanarak neden-sonuç ilişkisine bakıldıktan sonra birtakım sonuçlara ulaşılır (Şimşek & Yıldırım, 2011). Bu araştırmada eğitimcilerden elde edilen kayıtlar, öncelikli olarak dijital ortama aktarılmış, ardından kodlar belirlenerek bulgulara yönelik metinler oluşturulmuştur.

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Bilim dünyasına katkı sunan araştırmalarda sonuçların inandırıcı olması açısından geçerlik kavramı çok önemli bir kavramdır. Geçerlik, ölçme aracının ölçülmek istenen özelliği farklı özelliklerle karıştırmadan doğru şekilde ölçebilmesidir (Spreen & Risser, 2003). Geçerlik, ölçme aracının ölçülmek istenen özelliği ne oranda doğru ve hatasız ölçmesiyle ilgili bir tanımdır. Yapılan nitel araştırmalardaki geçerlik, araştırma yapanların araştırdığı olguyu şeffaf ve taraf tutmaksızın gözlemlemesidir (Kirk & Miller, 1986). Nitel araştırmalara katılan araştırmacılar elde ettikleri verileri değiştirmeden açıkça belirtmelidir.

Bilim dünyasına katkı sunan araştırmalarda sonuçların inandırıcı olması açısından bir diğer önemli kavram da güvenirliliktir. Güvenirlilik, ölçme aracının ölçülmeye çalışılan

özelliği, kaç defa ölçölürse ölçölsün sürekli aynı sonucu vermesi olarak tanımlamak mümkündür (Saban, 2000). Kısacası güvenilirlik sonuçların sürekli tekrarlanabilir olması durumudur. Güvenirlik kavramı nitel araştırmalarda inandırıcılık açısından oldukça önem arz etmektedir. Bir ölçme aracının geçerli olarak değerdendirilebilmesinin ilk şartı ölçme aracının güvenilir olmasına bağlıdır (Karasar, 2000).

Yapılan nitel araştırma sonuçlarında ulaşılan bulgular, genellikle araştırılması yapılan problemin detaylıca incelenmesini ve farklılık gösteren taraflarının anlaşılmasını sağlar. Dolayısıyla nitel araştırma yapılırken ulaşılan tüm veriler bütün ayrıntısıyla raporlaştırılmalıdır. Bilhassa kodların nasıl oluştuğu, kodlardan kategorilere geçişin nasıl olduğu ve temaların oluşma süreci nitel bir araştırmada muhakkak bulunmalıdır. Böylelikle yapılan araştırmaların hem geçerliği artmış olur hem de güvenilirliği ve tutarlılığı da sağlanmış olur (Mallat, 2007).

Araştırmanın geçerliği belirlenirken katılımcılara sorulmak üzere birtakım sorular hazırlanmıştır. Hazırlanan soruların kapsam geçerliğini sağladığını tespit etmek amacıyla uzman görüşüne başvurulmuş ve araştırmanın amacına uygun olduğu şeklinde dönüt alınarak araştırmanın geçerliği sağlanmışır. Araştırmanın güvenilirliği belirlenirken ise ilgili alanda bir uzman desteğine başvurulmuştur. Daha sonra 3 eğitimci ile araştırmaya konu olan soruların anlaşılrlılığı kontrol edilerek pilot uygulama gerçekleştirilerek araştırmanın güvenilirliği sağlanmışır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR

Bu araştırmanın amacı okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini eğitimci görüşlerine göre ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda elde edilen veriler araştırma sorularına göre analiz edilmiştir. Verilerin daha anlaşılabilir olması amacıyla bu bölüm; “Sosyal etkinlik kavramı ne demektir?”, “Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlikler nelerdir?”, “Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkileri nelerdir?” ve “Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini artırmak için neler yapılmalıdır?” şeklinde dört alt başlıkta ele alınmıştır. Elde edilen veriler, araştırma soruları kapsamında belirtilen alt başlıklara uygun olacak şekilde bir sıra dâhilinde ele alınmıştır.

4.1. Sosyal Etkinlik Kavramı Ne Demektir?

Birinci araştırma sorusu, “Sosyal etkinlik kavramı ne demektir?” şeklindedir. Veriler analiz edildiğinde katılımcılar sosyal etkinlik kavramına ilişkin algılarını; 1) Faaliyet, 2) Çalışma, 3) Katılım, 4) Eylem, 5) İletişim Biçimi ve 6) Çalışma şeklinde sıralamışlardır. Belirtilen bulgulara ilişkin tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Sosyal Etkinlik Kavramına İlişkin Algılar

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Faaliyet	15	47	“Bireylerin, kendi kendilerine uygun geldiği için katıldıkları herhangi bir faaliyet”(K5).
2	Çalışma	7	22	“Hedeflenen amacın gerçekleştirilmesinde bireyin beraber hareket etme becerisi kazanması, kendisine ve hedeflenen çalışma grubuna yönelik bir katkı çalışmasıdır”(K4).
3	Katılım	4	13	“Sosyal etkinlik, bireyin bir amaç doğrultusunda fiili olarak katılım sağladığı süreçtir”(K10).
4	Eylem	3	9	“Bireyin doğası gereği var olan sosyalleşme ihtiyacını giderme amacıyla gerçekleştirdiği eylemler bütününe denir”(K3).

5	İletişim biçimi	3	9	“Kişinin aktif olduğu iletişim biçimidir”(K12).
	Toplam	32	100	

Tablo 2’de görüldüğü üzere araştırmaya katılanların, sosyal etkinlik kavramına ilişkin algıları; %47 oranında “faaliyet”, %22 oranında “çalışma”, %13 oranında “katılım”, %9 oranında “eylem” ve %9 oranında “iletişim becerileri” şeklinde sıralanmıştır.

Çalışmaya katılan bir eğitimci sosyal etkinlik kavramına ilişkin algısını şu ifadeyle belirtmiştir:

“Sosyal etkinlik grup halinde yapılan bireylerin iletişim becerilerini arttırmak için geliştirilmiş durum olaylar bütünü”(K2).

Çalışmaya katılan başka bir eğitimcinin görüşleri ise şu şekildedir:

“Ders anlatımının dışında yapılan eğlenceli aktivitelerdir”(K8).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Kişinin yaparken zevk duyduğu eylem olarak ifade edebilirim”(K9).

Çalışmaya katılan başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Sosyal etkinlik; çocukların aile, okul, toplum ve dünya üzerine fikirler üretmek bunları yaşamları ile ilişkili biçimde gerçekleştirdiği etkinlik türüdür. Etkinlik ise çocukların sosyo-duygusal, fiziksel, dil ve bilişsel gelişim alanlarını desteklemek amacıyla hazırlanan, eğitimcinin rehberliğinde birtakım kazanımları kazandırmayı sağlayan eğitim planlamasıdır”(K1).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Öğretim programlarının yanında bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal, ve sportif alanlarda öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmaları sosyal etkinlik olarak belirtilebilir”(K11).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Öğrencinin pasif durumdan daha aktif duruma geçtiği, yaparak, tecrübe ederek öğrendiği, toplum içinde kendini ifade edebilme fırsatını yakaladığı çalışmaları söylemek mümkündür”(K10).

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcıların büyük bir çoğunluğunun sosyal etkinlik kavramına ilişkin algılarını faaliyet ve çalışma kavramları olarak belirtmelerine karşın iletişim biçimi şeklindeki algılarını en az ifade ettiklerini belirtmişlerdir.

4.2. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinlikler Nelerdir?

İkinci araştırma sorusu, “Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlikler nelerdir?” şeklindedir. Veriler analiz edildiğinde katılımcılar okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlikleri; 1) Gezi, 2) Oyun- Aktivite, 3) Piknik, 4) Müze ziyareti, 5) Tiyatro, 6) Müzik, 7) Şiir dinletisi ve 8) Kitap okuma şeklinde sıralamışlardır. Belirtilen bulgulara ilişkin tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 3. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinlikler

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Gezi	7	23	“Sosyal etkinlik çeşidi olarak arkadaşlarla doğada vakit geçirme, yeni kültürler tanıma, yeni yerler gezerken farklı insanlarla etkileşim kurma, toplulukla yapılan yemek, müzik, eğlence etkinliklerinin tamamı sosyal etkinlik çeşidi sayılabilir”(K3).
2	Oyun- Aktivite	7	23	“Sosyal etkinlik deyince aklıma ilk gelen kavramlar gezi, piknik, yardımlaşma, toplantılar ve oyunlardır”(K7).
3	Piknik	6	20	“Sınıfça yapılan piknikler, okul içi satranç vb. akıl ve zeka oyunları, sınıflar arası futbol turnuvaları, müze gezmeleri sayılabilir”(K4).
4	Müze ziyareti	4	14	“Müze gezileri, kermesler, fuarlar, sınıf piknikleri, sportif faaliyetler, tarihi ve kültürel keşif gezileri, aile katılımlı etkinlikler, üretici ürünlerin sunulduğu etkinlik partileri”(K1).
5	Tiyatro	2	7	“Geziler, eğitim amaçlı seminerler, fuarlar, tiyatrolar, eğlenceye yönelik aktiviteler, sportif aktiviteler, sınıf piknikleri olabilir”(K11).
6	Müzik	2	7	“En başta müzik, spor etkinlikleri, toplum hizmetlerinde gönüllü çalışma”(K5).

7	Şiir dinletisi	1	3	“Sosyal etkinlik türleri olarak şiir dinletisi, müzik grubu, tiyatro, öğrenci kulüpleri ve yardımlaşma sayılabilir”(K10).
8	Kitap okuma	1	3	“Okul gezisi, piknik, müze gezmek, kitap okuma etkinliği, spor, sanat ve edebiyat faaliyetleri”(K8).
	Toplam	30	100	

Tablo 3’te görüldüğü üzere araştırmaya katılanların, okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlik algıları; %23 oranında “gezi”, %23 oranında “oyun-aktivite”, %20 oranında “piknik”, %14 oranında “müze ziyareti”, %7 oranında “tiyatro”, %7 oranında “müzik”, %3 oranında “şiir dinletisi” ve %3 oranında “kitap okuma” şeklinde sıralanmıştır.

Çalışmaya katılan bir eğitimci okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlik algısını şu ifadeyle belirtmiştir:

“Okulda; ders öncesi buz kırıcılar, piknikler, okul programları, yine ders içerisinde öğrenmeyi kolaylaştıran oyunlar sayılabilir”(K9).

Çalışmaya katılan başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlik çeşitlerini gezi, seminer, spor, yürüyüş, koşu vb. olarak sayabilirim”(K2).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Çocuğun sosyalleşmesi adına okullarda gerçekleştirilen her türlü oyun aslında bir sosyal faaliyettir. Okul idaresinin kontrolünde gerçekleştirilen doğa gezileri ve müze ziyaretleri de birer sosyal faaliyettir. Çocukların bireysel gelişimi ve ufkunun açılması noktasında çok önemli olduklarını düşünüyorum”(K12).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Benim için aklımda kalan en güzel sosyal faaliyet yerli malı haftasında sınıfça hatta okulca yaptığımız piknikti. Bir kere çok kapsayıcı bir etkinlik. Açık alana gidip doğa gezisi de yapılabilir, arkadaşlarla çeşitli oyunlar oynanarak kişisel gelişim de sağlanabilir. Yani okulda yapılabilecek en keyifli sosyal etkinlik olarak onu söyleyebilirim. Tabii bunlara tiyatro piyes ve şiir dinletisi gibi kültürel faaliyetler de eklenebilir”(K6).

Tablo 3’te görüldüğü gibi katılımcıların büyük bir çoğunluğunun okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlikleri gezi ve oyun-aktivite olarak belirtmelerine karşın şiir

dinletisi ve kitap okuma şeklindeki etkinlikleri ise en az ifade ettiklerini belirtmişlerdir.

4.3. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkileri Nelerdir?

Üçüncü araştırma sorusu, “Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkileri nelerdir?” şeklindedir. Veriler analiz edildiğinde katılımcılar okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkilerini; 1) Kaynaşma, 2) Özgüven, 3) Öğrenmeyi kolaylaştırma, 4) Öğrenme zamanının uzaması, 5) Dersten Kaçma, 6) Disiplinsizlik ve 7) Aidiyet şeklinde sıralamışlardır. Belirtilen bulgulara ilişkin tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkileri

Sıra	Tema	Kod	f	%	Örnek Cümle
1		Kaynaşma	8	30	“Devamsızlığı azaltır, yardımlaşmayı ve kaynaşmayı arttırır, eğitimi ve öğretimi daha eğlenceli hale getirir”(K6).
2		Özgüven	6	22	“Sosyal etkinlikler ilk başta öğrencilerin kendilerine güvenerek hayata bakış açıları geliştirir, ilerde yapmak istedikleri meslekler için karar verme aşamalarını sağlamlaştırır ve bu alanda beceriler kazanmalarını sağlar”(K5).
3	Olumlu Etkileri	Öğrenmeyi kolaylaştırma	5	18	“Eğitim açısında değerlendirdiğimizde, öğrencilerin sosyal ve psikolojik gelişimlerinde olumlu rol oynayacağı kesindir. Aynı zamanda öğrenciler aktif olacağı için öğrenmeler de kolay ve kalıcı olacaktır. Böylelikle hem kalıcı öğrenme sağlanmış hem de duygusal sosyal ve akademik olarak daha verimli bir kazanım elde edilmiş olacaktır”(K7).

4		Aidiyet	1	4	“Aidiyet duygusunu geliştirir, ilişkileri sağlamlaştırır, insanların birbirlerinin farklı özelliklerini tanımasını sağlar”(K8).
5		Öğrenme zamanının uzaması	5	18	“Yapılan etkinlik maliyetli ve zaman alıcı olduğundan öğrenme uzun sürebilir. Hedeflenen etkinliğe karşı olumsuz ya da isteksiz bir tutum olabilir”(K4).
6	Olumsuz Etkileri	Dersten kaçma	1	4	“Planlanmayan faaliyetler dersi olumsuz etkiliyor. Çoğu faaliyetlerin aynı öğrenciler üzerinden yürütülmesi öğrencinin dersinde çok büyük eksiklikler bırakıyor. Dersi sevmeyen öğrenci için dersten kaçış olarak görülüyor. Aynı sınıfta çok sayıda öğrenci alınınca sınıf iklimi oluşmuyor ve eğitiminin motivasyonu düşüyor. Çok fazla etkinlik olması eğitmeni hem dersinden uzaklaştırıyor hem de yoruyor”(K10).
7		Disiplinsizlik	1	4	“Sınıf düzenini ve disiplini zorlaştırabilir”(K9).
Toplam			27	100	

Tablo 4’te görüldüğü üzere araştırmaya katılanların, okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkilerini; %30 oranında “kaynaşma”, %22 oranında “özgüven”, %18 oranında “öğrenmeyi kolaylaştırma”, %18 oranında “öğrenme zamanının uzaması”, %4 oranında “dersten kaçma”, %4 oranında “disiplinsizlik” ve %4 oranında “aidiyet” şeklinde sıralanmıştır.

Çalışmaya katılan bir eğitmeni okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkilerine ilişkin algısını şu ifadeyle belirtmiştir:

“Öğrenciler daha hevesli, çalışkan, işbirliğine açık ve özgüvenli

olurlar”(K11).

Çalışmaya katılan başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Dengeli bir biçimde gerçekleştirilen sosyal etkinlikler olumlu etki eder. Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine olumlu yanları: Aynı iş ortamını paylaştığımız insanları daha yakından tanıma fırsatı elde edip kaynaşırız. Sıcak iletişimleri destekleyebilir. İş ortamındaki konsültasyona ve iş birliklerine katkı sağlarken iş motivasyonuna da katkısı olabilir. Sosyal etkinliklerin okul iklimine olumsuz yanları da olabilir: Çok sık yapılan etkinlikler sonucu fazla etkileşim insanlar arasındaki saygı ve sınırın görünürlüğünü düşürebilir”(K3).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Sosyal etkinliklerin yaşa, cinsiyete, bireysel farklılıklara ve sınırlara uygun şekilde düzenlenmesi sosyal etkinliklerin yaygınlaşmasına destek sağlayabilir”(K2).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Sosyal etkinlikler öncelikle ders saati dışında bir faaliyet olarak yapılmalı, ders saatiyle çakışmamalı. Sene başında iyi bir planlaması yapılmalı. Gerekirse sosyal etkinlik yıllık planı yapılmalı. Eğitimcilere bazı etkinliklerle ilgili seminer verilmeli ve eğitimciler daha donanımlı yetiştirilmeli. Sosyal faaliyetlerin ders saati dışında yapılması, öğrenci ve eğitiminin motive edilmesi ve gerekli ekipmanların sağlanması etkinlikleri daha etkili hale getirecektir”(K10).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Daha önce yapılmış olan etkinliklerin olumlu yönleri ön plana çıkarılabilir. Sosyal etkinliğe önceden katılan öğrencilerde gözlemlenebilen faydalarından bahsedilebilir. Yine önceden bu etkinliklere katılan öğrencilerin, etkinliğin sonunda kişisel yaşamlarına olan katkıları ortaya konulabilir. Yapılacak etkinliğin kişilere kazanımlarından bahsedilebilir. Etkinlik sonunda çeşitli ödüllendirmelerin olacağını söylenebilir. Böyle olunca bireylerin özgüveninin gelişmesi, kendilerini daha iyi ifade etmesi, sorumluluk alma ve sorumluluklarını yerine getirme becerisi kazandırma gibi faydaları artacaktır. Bireylere bir amaç oluşturma becerisi kazandıracaktır”(K4).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Yapılan araştırmalar, sosyal etkinlik kapsamına giren kimi aktivitelerin daha güçlü bir kişilik oluşturarak okul iklimine etki edecek daha üretken projeler gerçekleştirmede etkisi olduğunu bildirmektedir”(K11).

Tablo 4’te görüldüğü gibi katılımcıların büyük bir çoğunluğunun okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkilerini kaynaşma ve özgüven olarak belirtmelerine karşın dersten kaçma ve disiplinsizlik şeklindeki etkilerini ise en az ifade ettiklerini belirtmişlerdir.

4.4. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkisini Arttırmak İçin Neler Yapılmalıdır?

Dördüncü araştırma sorusu, “Okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini arttırmak için neler yapılmalıdır?” şeklindedir. Veriler analiz edildiğinde katılımcılar okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini arttırmaya dair olan görüşlerini; 1) Planlama, 2) İhtiyaçların belirlenmesi, 3) Seminerlerle bilinçlendirme, 4) Aktif rol-Etkin katılım, 5) Vakit ayırmak ve 6) Ders dışı şeklinde sıralamışlardır. Belirtilen bulgulara ilişkin tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 5. Okullarda Gerçekleştirilen Sosyal Etkinliklerin Okul İklimine Etkisini Arttırmaya Yönelik Algıları

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Planlama	9	28	“Sosyal etkinlik faaliyetlerinin günümüz çocuklarının ilgisini çekme, farkındalık oluşturma bakımından önemli olduğunu fakat çoğu faaliyetin maddi kaynaklılık sebebiyle göz ardı edilmek zorunda kaldığını görmekteyiz. Bu konuda daha planlı ve sistemli eğitim politikaları olsun isterdim”(K1).
2	İhtiyaçların belirlenmesi	7	22	“Yöneticilerin personellerini daha yakından tanımalı, mevcut ihtiyaçlarla ilgilenmeli ve okul iklimi için gerekli ihtiyacı saptayarak program hazırlamalıdır”(K3).
3	Seminerlerle bilinçlendirme	6	19	“Farklı alanlarda gerçekleştirilecek proje hazırlama, yarışmalar, törenler, tanıtım günleri, müzik, tiyatro, şiir dinletisi,

				seminerler, gezi, turnuva, kampanya, ziyaretler, sportif faaliyetler gibi etkinlikler yapılarak bilinçlendirilmelidir”(K11).
4	Aktif rol- Etkin katılım	6	19	“Özellikle etkinlikten sorumlu kişinin yapacağı çalışmaya hakim olması, nelerin yapılması gerektiği konusunda herkesi bilgilendirmesi, okul idaresinin de yapılacak çalışmaya destek olduğunu göstermesi, idareye gelen taleplerin okul idaresince karşılanması ve işlerin kolaylaştırılmasına yönelik destekleyici olması, öğrencilerin de yapılacak etkinliği öğrenmeye karşı istekli olması, verilen rolleri aktif katılım sağlayarak yerine getirmesi gerekir.”(K4).
5	Vakit ayırmak	2	6	“Okul, ailelerin kendi evlerinden sonra en güvenli olarak gördükleri kurumdur. Aileleri bilir ki orada çocukları güven içinde zaman geçirirler. Bu nedenle okul ikliminin sağlıklı olması çok önemlidir. Bu iklim, yerleşmiş bir kurum kültürü ile sağlandığı gibi çocukların kendilerini geliştirmek için zevkle vakit ayırdıkları sosyal etkinliklerle de sağlanması mümkündür”(K5).
6	Ders dışı	2	6	“Faaliyetlerin ders saati dışında yapılması, öğrencinin ve eğitimcinin motive edilmesi, gerekli ekipmanların sağlanması olumlu etki yapabilir”(K10).
	Toplam	32	100	

Tablo 5’te görüldüğü üzere araştırmaya katılanların, okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini arttırmaya dair olan görüşleri; %28 oranında “planlama”, %22 oranında “ihtiyaçların belirlenmesi”, %19 oranında “seminerlerle bilinçlendirme”, %19 oranında “aktif rol- etkin katılım”, %6 oranında “vakit ayırmak” ve

%6 oranında “ders dışı” şeklinde sıralanmıştır.

Çalışmaya katılan bir eğitimci okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini arttırmaya dair olan görüşünü şu ifadeyle belirtmiştir:

“Yapılacak olan etkinlikler önceden planlanmalı, yıl içerisinde yayılmalı, öğrencilere yapılacak olan etkinliklerin takvimi bildirilmelidir”(K6).

Çalışmaya katılan başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Başta okul idaresi ve eğitimcilerin bütün halinde hareket etmesi gerekir. Ortak amaç planlanmalı. Yapılan etkinliğin yapılabilir düzeyde olması. Herkesin eğlenebileceği bir hava oluşturulmalı”(K4).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Öğrenciler sosyal etkinliklerin düzenlenmesinde aktif rol alırsa kendilerini okulun bir parçası olarak görür ve okulu sahiplenirler”(K12).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Öğrencilerin, sosyal çevrenin istekleri; planlı şekilde eğitim ihtiyacının belirlenmesi ve olanakları verimli şekilde kullanarak bireyleri okulun bir parçası ve aynı zamanda birleştirici gücü olduğuna inanması, sosyal etkinlikleri daha işlevsel kılacak ve okul iklimini ekosisteme dönüştürecektir. Okullarda öncelikle yönetici kadrosu sosyal etkinlikleri ihtiyaçlar doğrultusunda belirlemeli, eğitimciler ve veliler gerekli yürütme işinde ortak paydaş olmalı , sorumluluğu paylaşmalı; öğrenciler de istekli, azimkar olmalı”(K7).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Öncelikle okullarda yapılacak sosyal etkinliklerden bahsettiğimize göre bakanlığın bu konuyu ele alması gerekir. Bu faaliyetlere zaman ayırmak adına ders müfredatlarının azaltılıp okullarda sürekli bir öğretim programı değil de eğitim programı adı altında sosyal etkinliklere daha fazla zaman ayrılacak okullar oluşturulmalıdır. Okullarda sosyal etkinliklerin çoğu ne yazık ki sadece kağıt üzerinde kalmaktadır. Bunun en büyük sıkıntısı da dediğimiz gibi zaman sıkıntısı. Ders programını yetiştirmek için sosyal etkinliklere gereken önem ve zaman ayırmak söz konusu olmamaktadır”(K11).

Başka bir eğitimci ise algısını şu şekilde ifade etmiştir:

“Okulda işbirliği ve dayanışma desteklenerek üretici projeler gerçekleştirilmeli. Bu da sosyal hayatımıza fayda sağlar. Toplumda sosyal olarak var olan çocuk, zorbalık konusunda bilinçlendirilmeli, dolayısıyla akran iletişimi geliştirilip desteklenmeli. Ayrıca

dersler ile projeler ilişkilendirilmeli ki öğrencilere kendi sosyal etkinliklerini planlama konusunda destek verilmeli”(K1).

Tablo 5’te görüldüğü gibi katılımcıların büyük bir çoğunluğunun okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin okul iklimine etkisini artırmaya yönelik algılarını planlama ve ihtiyaçların belirlenmesi olarak belirtmelerine karşın vakit ayırmak ve ders dışı şeklindeki algılarını ise en az ifade ettiklerini belirtmişlerdir.

V. BÖLÜM

5. TARTIŞMA

Gerçekleştirilen bu araştırma, okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin öğrenci gelişimine ve okul iklimine olan etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmelerine, empati kazanmalarına ve topluma duyarlı bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, bu etkinlikler, öğrencilerin okula olan bağlılıklarını artırmakta ve öğrenme süreçlerini desteklemektedir. Araştırmanın bulguları, sosyal etkinliklerin öğrenciler ve okul ortamı üzerinde önemli ve çeşitli etkileri olduğunu ortaya koymaktadır.

Çalışma, sosyal etkinlik kavramının ne anlama geldiğini ve okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin çeşitlerini incelemektedir. Bulgular, sosyal etkinliklerin katılımcılar tarafından farklı şekillerde algılandığını ve okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin geniş bir yelpazede olduğunu göstermektedir. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin kişisel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmakta, onların okula olan bağlılıklarını ve motivasyonlarını artırmaktadır.

Araştırma bulgularına göre, katılımcılar sosyal etkinlik kavramını %31 oranında “faaliyet”, %19 oranında “çalışma”, %16 oranında “aktivite”, %13 oranında “katılım”, %9 oranında “eylem”, %9 oranında “iletişim biçimi” ve %3 oranında “çalışma” olarak tanımlamıştır. Bu bulgular, sosyal etkinliklerin farklı boyutlarda ele alındığını ve geniş bir kapsamda değerlendirildiğini göstermektedir. Sosyal etkinliklerin bu çeşitliliği, öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarına ve ilgi alanlarına hitap eden zengin bir deneyim sunmaktadır.

Literatürde sosyal etkinliklerin tanımına ve etkilerine dair çeşitli görüşler bulunmaktadır. Eccles ve Barber (1999), sosyal etkinliklerin öğrencilerin psikososyal gelişimlerine olan olumlu etkilerini vurgulamaktadır. Bu çalışmada da sosyal etkinliklerin, öğrencilerin iletişim becerilerini artırma, sosyalleşme ihtiyaçlarını karşılama ve takım çalışması becerilerini geliştirme gibi çeşitli katkılar sağladığı görülmektedir. Aynı şekilde, Feldman ve Matjasko (2005) da sosyal etkinliklerin öğrencilerin akademik ve sosyal başarılarına olumlu etkiler yaptığını belirtmektedir.

Bulgular, okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin çeşitliliğini de ortaya koymaktadır. Katılımcılar, okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinlikleri %23 oranında

“gezi”, %23 oranında “oyun-aktivite”, %20 oranında “piknik”, %14 oranında “müze ziyareti”, %7 oranında “tiyatro”, %7 oranında “müzik”, %3 oranında “şiir dinletisi” ve %3 oranında “kitap okuma” olarak sıralamışlardır. Bu çeşitlilik, sosyal etkinliklerin öğrencilerin farklı ilgi alanlarına hitap ettiğini ve onların kişisel gelişimlerine katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Bu bulgular, Eccles ve Barber (1999) tarafından yapılan çalışmayla örtüşmektedir. Onlar da sosyal etkinliklerin geniş bir yelpazede olduğunu ve her bir etkinliğin öğrencilerin farklı becerilerini geliştirdiğini belirtmektedir. Örneğin, geziler ve müze ziyaretleri, öğrencilerin kültürel farkındalıklarını artırmakta, oyun ve aktiviteler ise onların fiziksel becerilerini geliştirmektedir. Buna karşılık, bu çalışmada “piknik” ve “şiir dinletisi” gibi etkinliklerin de vurgulanması, sosyal etkinliklerin yalnızca eğitsel değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal faydalar sağladığını göstermektedir.

Sosyal etkinliklerin öğrencilerin gelişimine olan katkıları, literatürde geniş çapta kabul görmektedir. Fredricks ve Eccles (2006), sosyal etkinliklerin öğrencilerin motivasyonlarını artırdığını ve onların okula olan bağlılıklarını güçlendirdiğini belirtmektedir. Bu araştırma da benzer şekilde, sosyal etkinliklerin öğrencilerin okula olan ilgilerini artırarak, onların daha motive ve aktif bireyler olmalarına katkı sağladığını göstermektedir.

Bu farklılıkların nedenleri, öğrencilerin ilgi alanları, okulların sunduğu imkanlar ve toplumsal değerlerle açıklanabilmektedir. Sosyal etkinliklerin çeşitliliği, öğrencilerin kişisel ve sosyal gelişimlerine daha geniş bir katkı sağlamak ve onların farklı alanlarda kendilerini ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Sosyal etkinliklerin bu çeşitliliği, öğrencilerin sadece akademik başarılarına değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal gelişimlerine de katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmanın bulguları, sosyal etkinliklerin okullarda ne kadar çeşitli ve yaygın olduğunu göstermektedir. Araştırmanın verileri, sosyal etkinliklerin öğrenci gelişimi ve okul iklimi üzerindeki etkilerini geniş bir perspektiften ele almaktadır. Katılımcılar, sosyal etkinliklerin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli faydalar sağladığını belirtmişlerdir.

Tablo 3’te görüldüğü üzere, okullarda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin çeşitliliği dikkat çekicidir. Katılımcıların %23’ü “gezi” ve “oyun-aktivite” gibi etkinlikleri en sık gerçekleştirilen sosyal etkinlikler olarak belirtmiştir. Gezi ve oyun-

aktivite, öğrencilerin hem fiziksel hem de sosyal gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilere yeni yerler keşfetme ve farklı kültürleri tanıma fırsatı sunmakta, aynı zamanda grup içinde işbirliği yapma becerilerini geliştirmektedir (Eccles & Barber, 1999).

Piknik, %20 oranında katılımcılar tarafından önemli bir sosyal etkinlik olarak belirtilmiştir. Piknikler, öğrencilerin açık havada vakit geçirmelerine ve doğa ile iç içe olmalarına olanak tanımaktadır. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin stres seviyelerini azaltmakta ve onların doğa sevgisini artırmaktadır. Literatürde de açık hava etkinliklerinin öğrencilerin fiziksel ve zihinsel sağlığına olumlu etkileri olduğu belirtilmektedir (Fredricks & Eccles, 2006).

Müze ziyaretleri %14 oranında belirtilmiştir ve bu tür etkinlikler öğrencilerin kültürel ve tarihsel bilgi birikimini artırmaktadır. Müze gezileri, öğrencilere tarihi olayları ve kültürel eserleri yerinde görme fırsatı sunmakta ve onların tarihsel bilinçlerini geliştirmektedir. Falk ve Dierking (2000) müze ziyaretlerinin, öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını ve merak duygularını artırdığını vurgulamaktadır.

Tiyatro ve müzik etkinlikleri %7 oranında belirtilmiştir. Tiyatro etkinlikleri, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmekte ve onlara farklı bakış açıları kazandırmaktadır. Müzik etkinlikleri ise öğrencilerin ritim duygusunu ve müzikal yeteneklerini geliştirmektedir. Bu etkinliklerin, öğrencilerin özgüvenlerini artırma ve duygusal zekalarını geliştirme açısından önemli katkıları bulunmaktadır (Kokotsaki & Hallam, 2007).

Daha az sıklıkla belirtilen şiir dinletisi ve kitap okuma etkinlikleri, öğrencilerin edebi becerilerini ve okuma alışkanlıklarını geliştirmektedir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin dil becerilerini pekiştirmekte ve onların eleştirel düşünme yeteneklerini artırmaktadır. Literatürde, okuma etkinliklerinin öğrencilerin dil ve edebiyat becerilerini geliştirdiği sıkça vurgulanmaktadır (Clark & Rumbold, 2006).

Sosyal etkinliklerin okul iklimine etkileri de bu çalışmada detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Katılımcıların %30'u sosyal etkinliklerin kaynaşma ve yardımlaşma duygusunu artırdığını belirtmiştir. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin birbirleriyle daha iyi kaynaşmalarına ve güçlü sosyal bağlar kurmalarına yardımcı olmaktadır. Bu da okul iklimini daha olumlu ve destekleyici bir hale getirmektedir (Berkowitz & Bier, 2007).

Özgüven, %22 oranında önemli bir etki olarak belirtilmiştir. Sosyal etkinliklere

katılan öğrenciler, kendilerine olan güvenlerini artırmakta ve bu güven, onların akademik ve sosyal hayatlarına olumlu yansımaktadır. Bu bulgu, Eccles ve Barber (1999) tarafından da desteklenmektedir; araştırmacılar, sosyal etkinliklerin öğrencilerin kendine güven duygusunu ve sosyal becerilerini geliştirdiğini belirtmektedir.

Öğrenmeyi kolaylaştırma, %18 oranında önemli bir etki olarak vurgulanmıştır. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin daha aktif ve katılımcı olmalarını sağlamakta, bu da öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirmektedir. Bu bulgu, Fredricks ve Eccles (2006) tarafından da desteklenmektedir; araştırmacılar, sosyal etkinliklere katılan öğrencilerin daha yüksek akademik performans sergilediklerini ve öğrenme süreçlerinin daha etkili olduğunu belirtmektedir.

Bununla birlikte, öğrenme zamanının uzaması ve dersten kaçma gibi olumsuz etkiler de %18 ve %4 oranında belirtilmiştir. Sosyal etkinliklerin planlanmasında dikkatli olunması gerektiği ve bu etkinliklerin ders saatleriyle dengeli bir şekilde entegre edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bulgu, Gilman (2001) tarafından da belirtilmiştir; sosyal etkinliklerin, doğru planlanmadığında akademik zamanın verimli kullanılmasını olumsuz etkileyebileceği ifade edilmektedir.

Tüm bunlara ek olarak, bu çalışma, sosyal etkinliklerin öğrencilerin gelişimine ve okul iklimine olan geniş kapsamlı etkilerini ortaya koymaktadır. Literatürdeki bulgularla büyük ölçüde uyumlu olan bu sonuçlar, sosyal etkinliklerin öğrencilerin sosyal, duygusal ve akademik gelişimlerine katkı sağladığını ve okul ortamını daha olumlu hale getirdiğini göstermektedir. Sosyal etkinliklerin planlanması ve uygulanması sürecinde, bu etkinliklerin dengeli bir şekilde entegre edilmesi, öğrencilerin tüm bu faydalardan maksimum düzeyde yararlanmalarını sağlayacaktır.

Diğer taraftan Tablo 4'teki bulgulara göre, sosyal etkinliklerin %30 oranında kaynaşmayı artırdığı belirtilmiştir. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin birbirleriyle daha iyi kaynaşmalarına ve güçlü sosyal bağlar kurmalarına yardımcı olmaktadır. Bu sonuç, öğrencilerin sosyal etkinlikler sayesinde ilişkilerini güçlendirdiklerini ve daha uyumlu bir okul iklimi oluşturduklarını göstermektedir. Eccles ve Barber (1999) de sosyal etkinliklerin öğrenciler arasında sosyal bağları kuvvetlendirdiğini ve topluluk duygusunu artırdığını belirtmektedir.

Özgüven, %22 oranında önemli bir etki olarak vurgulanmıştır. Sosyal etkinliklere katılan öğrenciler, kendilerine olan güvenlerini artırmakta ve bu güven, onların akademik

ve sosyal hayatlarına olumlu yansımaktadır. Bu bulgu, Fredricks ve Eccles (2006) tarafından da desteklenmektedir; araştırmacılar, sosyal etkinliklerin öğrencilerin özgüvenlerini ve sosyal becerilerini geliştirdiğini ifade etmektedir. Özgüveni artan öğrenciler, akademik ve sosyal alanlarda daha başarılı olmaktadır.

Sosyal etkinliklerin öğrenmeyi kolaylaştırma etkisi %18 oranında belirtilmiştir. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin aktif ve katılımcı olmalarını sağlamakta, bu da öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirmektedir. Literatürde de sosyal etkinliklerin, öğrencilerin öğrenme süreçlerini kolaylaştırdığı ve kalıcı öğrenme sağladığı sıkça vurgulanmaktadır (Feldman & Matjasko, 2005). Bu etkinlikler, öğrencilerin derslerde daha motive olmalarını ve aktif katılım sağlamalarını teşvik etmektedir.

Bununla birlikte, sosyal etkinliklerin bazı olumsuz etkileri de tespit edilmiştir. Öğrenme zamanının uzaması %18 oranında belirtilmiştir. Bu bulgu, sosyal etkinliklerin bazen ders dışı zamanlarda düzenlenmesi gerektiğini ve iyi planlanmadığında öğrencilerin akademik zamanlarını olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir. Bu durum, Gilman (2001) tarafından da ifade edilmiştir; sosyal etkinliklerin akademik performansı düşürebileceği ve öğrencilerin zaman yönetimi becerilerini zorlayabileceği belirtilmektedir.

Dersten kaçma %4 oranında bir etki olarak belirtilmiştir. Bazı öğrenciler, sosyal etkinlikleri derslerden kaçış olarak görebilmekte ve bu durum onların akademik performanslarını olumsuz etkileyebilmektedir. Bu bulgu, sosyal etkinliklerin planlanması ve uygulanması sürecinde dikkat edilmesi gereken önemli bir husustur. Öğrencilerin etkinliklere dengeli bir şekilde katılımlarının sağlanması, akademik başarıları açısından büyük önem taşımaktadır (Eccles & Barber, 1999).

Disiplinsizlik %4 oranında belirtilmiştir. Sosyal etkinliklerin sınıf düzenini ve disiplini olumsuz etkileyebileceği, öğrencilerin etkinliklerden sonra derslere adapte olmakta zorlanabileceği ifade edilmiştir. Bu bulgu, sosyal etkinliklerin dengeli bir şekilde planlanması ve uygulanması gerektiğini vurgulamaktadır. Disiplin sorunlarını en aza indirmek için etkinliklerin eğitimcilerin ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi önemlidir (Fredricks & Eccles, 2006).

Aidiyet duygusu %4 oranında belirtilmiştir. Sosyal etkinlikler, öğrencilerin okula olan bağlılıklarını ve aidiyet duygularını artırmaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin kendilerini okulun bir parçası olarak hissetmelerini sağlamakta ve onların okula olan

ilgilerini artırmaktadır. Bu bulgu, sosyal etkinliklerin öğrencilerin okul iklimine olan olumlu katkılarını göstermektedir (Berkowitz & Bier, 2005).

VI. BÖLÜM

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Bu araştırma, sosyal etkinliklerin okul iklimi üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, sosyal etkinliklerin öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerine olumlu katkılar sağladığını göstermektedir. Ayrıca, bu etkinliklerin okul iklimini iyileştirici bir rol oynadığı ve öğrencilerin okula olan bağlılıklarını artırdığı belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları, sosyal etkinliklerin öğrencilerin motivasyonlarını artırdığını ve derslere olan ilgilerini pekiştirdiğini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin sosyal etkinliklere katılımı, onların özgüvenlerini artırmakta ve sosyal becerilerini geliştirmektedir. Bu durum, öğrencilerin hem akademik hem de sosyal yaşamlarında daha başarılı olmalarına katkı sağlamaktadır.

Okul ikliminin olumlu yönde değişmesi, eğitimci-öğrenci ilişkilerini güçlendirmekte ve okulda genel bir memnuniyet ortamı yaratmaktadır. Sosyal etkinliklerin düzenli ve dengeli bir şekilde planlanması, öğrencilerin ders dışı zamanlarını verimli kullanmalarına olanak tanımaktadır. Bu da öğrencilerin derslerde daha motive olmalarını ve aktif katılım sağlamalarını teşvik etmektedir.

Ancak, sosyal etkinliklerin bazı olumsuz etkileri de tespit edilmiştir. Öğrenme zamanının uzaması ve dersten kaçma gibi durumlar, sosyal etkinliklerin bazen ders dışı zamanlarda düzenlenmesi gerektiğini göstermektedir. Bu bulgular, sosyal etkinliklerin planlanması ve uygulanması sürecinde dikkat edilmesi gereken önemli hususlardır.

Sosyal etkinliklerin okul iklimi üzerindeki etkilerini belirlemek, eğitim sistemlerinin daha kapsamlı ve etkili bir şekilde reform yapılmasına olanak tanımaktadır. Bu sayede, öğrenci ve eğitimcilerin okul ortamlarından aldıkları memnuniyetin artırılması ve eğitim kalitesinin sürekli iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları arasında, toplanan verilerin kullanılan veri toplama aracı ile sınırlandırılmış olması ve çalışmanın niteliksel yönünün fenomenolojik yaklaşım çerçevesinde araştırmacı perspektifiyle yorumlanması yer almaktadır. Bu sınırlılıklar, araştırma sonuçlarının genellenebilirliğini kısıtlamaktadır.

Gelecek araştırmalar için öneriler arasında, sosyal etkinliklerin farklı coğrafi ve sosyo-

ekonomik koşullardaki okullarda karşılaştırmalı olarak incelenmesi yer almaktadır. Ayrıca, sosyal etkinliklerin uzun vadeli etkilerini değerlendiren boylamsal çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Dolayısıyla, sosyal etkinlikler, okul ikliminin iyileştirilmesi ve öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesi açısından önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim politikalarının ve uygulamalarının bu etkinliklerin olumlu etkilerini maksimize edecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu sayede, daha adil ve kapsayıcı bir eğitim sistemi oluşturulması mümkün olacaktır.

6.2. Öneriler

Bu çalışma, sosyal etkinliklerin okul iklimine olan geniş kapsamlı etkilerini ortaya koyarak, literatüre önemli bir katkı sağlamıştır. Elde edilen bulgular, eğitimciler ve politika yapıcılar için değerli bilgiler sunmakta ve okul ortamlarını daha etkili bir şekilde iyileştirme çabalarına ışık tutmaktadır. Bu çerçevede çalışmanın sonucu olarak araştırmacılara ve politika yapıcılara yönelik öneriler geliştirilmiştir. Aşağıdaki öneriler, bu ekseninde araştırmacılara yönelik sunulan önerileri içermektedir:

1. Sosyal etkinliklerin farklı coğrafi ve sosyo-ekonomik koşullardaki okullarda karşılaştırmalı olarak incelenmesi gerekmektedir.
2. Sosyal etkinliklerin uzun vadeli etkilerini değerlendiren boylamsal çalışmalara odaklanılmalıdır.
3. Okul iklimi ile öğrenci başarıları arasındaki ilişkileri belirlemek için daha fazla niceliksel araştırma yapılmalıdır.
4. Eğitimci-öğrenci ilişkilerini güçlendirmek amacıyla sosyal etkinliklerin rolünü inceleyen niteliksel çalışmalar yapılmalıdır.
5. Sosyal etkinliklerin öğrencilerin psikolojik iyilik hallerine olan etkilerini değerlendiren kapsamlı araştırmalar gerçekleştirilmelidir.
6. Farklı türdeki sosyal etkinliklerin (sanat, spor, akademik etkinlikler vb.) okul iklimi üzerindeki etkilerini karşılaştıran çalışmalar yapılmalıdır.

Araştırmacılara yönelik yukarıdaki önerilerin yanı sıra politika yapıcılara yönelik de öneriler geliştirilmiş ve aşağıda listelenmiştir:

1. Sosyal etkinliklerin okullarda düzenli ve dengeli bir şekilde planlanması teşvik edilmelidir.

2. Eğitim politikaları, sosyal etkinliklerin olumlu etkilerini maksimize edecek şekilde düzenlenmelidir.
3. Okul yönetimlerine sosyal etkinliklerin düzenlenmesi ve uygulanması konusunda destek sağlanmalıdır.
4. Sosyal etkinliklerin okul iklimine olan etkilerini göz önünde bulundurarak bütçe ve kaynak tahsis edilmelidir.
5. Sosyal etkinliklerin okul programlarına entegrasyonu için rehberlik hizmetleri sunulmalıdır.
6. Eğitimcilerin sosyal etkinlikleri organize etme ve yönetme becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim programları düzenlenmelidir.
7. Sosyal etkinliklerin etkilerini değerlendiren izleme ve değerlendirme mekanizmaları oluşturulmalıdır.
8. Sosyal etkinliklerin okul iklimine olan katkılarını artırmak amacıyla öğrenci ve veli katılımını teşvik eden politikalar geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş. & Akan, D. (2010). Değişim Sürecinde Etkili Okullar. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, (16), 343-373.
- Akçay Güngör, A. (2018). Etkili okul özelliklerinin dönüşümsel liderlik ve eğitimci bağlılığıyla ilişkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Akers, R. L. & Jennings, W. G. (2015). Social Learning Theory. The Handbook of Criminological Theory (ss. 230-240). John Wiley & Sons, Ltd.
- Akkanat, Ç. (2019). Bilim ve sanat merkezlerine devam eden öğrencilerin fen yeteneklerini okul iklimi ve akademik katılımın yordaması üzerine bir model çalışması. (Doktora Tezi).
- Aksu, A. & Balcı, Y. (2009). Genel Liselerde Örgütsel Bağlılık ve Dönüşümsel Liderlik. Education Sciences, 4(4), 1468-1480.
- Aldridge, J. M. & McChesney, K. (2018). The relationships between school climate and adolescent mental health and wellbeing: A systematic literature review. International Journal of Educational Research, 88, 121-145.
- Alén, E., Domínguez Vila, T. & Carlos, P. (2015). University students' perceptions of the use of academic debates as a teaching methodology. Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education, 16.
- Arıkan, R. (2021). Araştırma Yöntem ve Teknikleri. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Arslan, A. A. (2014). A Study into the Effects of Art Education on Children at the Socialisation Process. Procedia—Social and Behavioral Sciences, 5th World Conference on Educational Sciences, 116, 4114-4118.
- Aydın, İ. (2015). Ders dışı sportif etkinliklere katılan ve katılmayan öğrencilerin duygusal özerkliklerinin incelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Aygün, H. E. (2018). Sosyal-duygusal öğrenme programlarının sosyal duygusal öğrenme becerilerinin gelişimine, akademik başarı ve sınıf iklimi algısına etkisi. (Doktora Tezi).
- Azizinezhad, M., Hashemi, M. & Darvishi, S. (2013). Music as an Education-related Service to Promote Learning and Skills Acquisition. Procedia—Social and Behavioral Sciences, 93, 142-145.
- Baciu, C. & Baciu, A. (2015). Quality of Life and Students' Socialization through Sport. Procedia—Social and Behavioral Sciences, 209, 78-83.

- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örnekleme Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Balyer, A. & Gunduz, Y. (2012). Effects of Structured Extracurricular Facilities on Students' Academic and Social Development. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 4th World Conference On Educational Sciences (WCES-2012) 02-05 February 2012 Barcelona, Spain, 46, 4803-4807.
- Bayrakçı, M. (2013). Sosyal Öğrenme Kuramı ve Eğitimde Uygulanması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (14), 198-210.
- Bayram, F. & Aypay, A. (2012). İlköğretim Okullarında Müdür Etkililiği, Okul İklimi ve Öğrenci Kontrol İdeolojileri Arasındaki İlişki. *Eğitimde Politika Analizi*, 1(1), 49-63.
- Bedel, A. & Kutlu, A. (2018). Başa Çıkma Stratejilerinin Algılanan Sosyal Desteğe Göre İncelenmesi. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 107-122.
- Beld, M. H. M., Van den Heuvel, E. G., van der Helm, G. H. P., Kuiper, C. H. Z., de Swart, J. J. W., Roest, J. J. & Stams, G. J. J. M. (2019). The impact of classroom climate on students' perception of social exclusion in secondary special education. *Children and Youth Services Review*, 103, 127-134.
- Berkowitz, M. & Bier, M. (2007). What Works In Character Education. *Journal of Research in Character Education*, 5.
- Bostic, J. Q., Thomas, C. R., Beresin, E. V., Rostain, A. L. & Kaye, D. L. (2019). Make a joyful noise: Integrating music into child psychiatry evaluation and treatment. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America*, 28(2), 195-207.
- Bradshaw, C. P., Cohen, J., Espelage, D. L. & Nation, M. (2021). Addressing School Safety Through Comprehensive School Climate Approaches. *School Psychology Review*, 50(2-3), 221-236.
- Bulbul, H. (2012). Primary School Student's Perception of Images Transferred by Visual Culture and Form of Reflection on Their Paintings. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 903-907.
- Cabane, C., Hille, A. & Lechner, M. (2016). Mozart or Pelé? The effects of adolescents' participation in music and sports. *Labour Economics*, 41(C), 90-103.
- Chong, H. J. & Kim, S. J. (2010). Education-oriented Music Therapy as an after-school program for students with emotional and behavioral problems. *The Arts in Psychotherapy*, 37, 190-196.
- Christensen, R., Knezek, G. & Tyler-Wood, T. (2014). Student perceptions of Science,

- Technology, Engineering and Mathematics (STEM) content and careers. *Computers in Human Behavior*, 34, 173-186.
- Clark, C. & Rumbold, K. (2006). *Reading for Pleasure: A Research Overview*. National Literacy Trust. National Literacy Trust.
- Costas Batlle, I., Carr, S. & Brown, C. (2015). Exploring Sport as a Site for Children's Relational and Socio-Psychological Development. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 191, 1069-1076.
- Creswell, J. W. (2016). *Araştırma Deseni Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. Eğiten Kitap.
- Çalık, T., Kurt, T. & Çalık, C. (2016). Güvenli Okulun Oluşturulmasında Okul İklimi: Kavramsal Bir Çözümleme. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 73-84.
- Çelik, Ş. N. (2023). Critical Pedagogy in Turkish Education System: Academicians' Opinions. *International Journal of Educational Research Review*, 8(4), 916-931.
- Çetin, Ş., Korkmaz, M. & Çakmakçı, C. (2012). Dönüşümsel ve Etkileşimsel Liderlik ile Lider-Üye Etkileşiminin Eğitimcilerin Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Üzerindeki Etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 7-36.
- Çetinkaya, İ. (2022). Eğitimcilerin örgüt iklimine ilişkin görüşlerinin incelenmesine yönelik bir durum çalışması. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Davenport Hoyer, L., Callaghan, N. I., Dicks, S., Scherer, E., Shukalyuk, A. I., Jou, M. & Kilkenny, D. M. (2020). Enhancing senior high school student engagement and academic performance using an inclusive and scalable inquiry-based program. *NPJ science of learning*, 5(1), 17.
- Devecioğlu, S., Sahan, H., Yıldız, M., Tekin, M. & Sim, H. (2012). Examination of Socialization Levels of University Students Engaging in Individual and Team Sports. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 46, 326-330.
- Ding, C., Liu, Y. & Berkowitz, M. (2011). The Study of Factor Structure and Reliability of an Abbreviated School Climate Survey. *Canadian Journal of School Psychology*, 26(3), 241-256.
- Doody, O. & Condon, M. (2012). Increasing student involvement and learning through using debate as an assessment. *Nurse Education in Practice*, 12(4), 232-237.
- Drake, K., Raymond, M., Mackenzie, T., Titus, L., Beach, M., Rundle, A. & Dalton, M. (2014). High school sports programs differentially impact participation by sex. *Journal of Sport and Health Science*, 75.
- Dündar, H. & Karaca, E. T. (2011). İlköğretim Okullarında Serbest Etkinlikler Dersinin

- Değerlendirilmesi*. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13(2), 105-122.
- Eccles, J. S. & Barber, B. L. (1999). Student council, volunteering, basketball, or marching band: What kind of extracurricular involvement matters? *Journal of Adolescent Research*, 14(1), 10-43.
- Ekiz, D. (2009), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (Genişletilmiş 2.Baskı)*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- El Majidi, A., Janssen, D. & Graaff, R. (2021). The effects of in-class debates on argumentation skills in second language education. *System*, 101, 102576.
- Elliott, N., Farnum, K. & Beauchesne, M. (2016). Utilizing Team Debate to Increase Student Abilities for Mentoring and Critical Appraisal of Global Health Care in Doctor of Nursing Practice Programs. *Journal of Professional Nursing: Official Journal of the American Association of Colleges of Nursing*, 32(3), 224-234.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Evans, C. B. R. & Smokowski, P. R. (2016). Theoretical explanations for bullying in school: How ecological processes propagate perpetration and victimization. *Child & Adolescent Social Work Journal*, 33(4), 365-375.
- Falk, J. H. & Dierking, L. D. (2000). *Learning from Museums: Visitor Experiences and the Making of Meaning (First Edition.)*. Walnut Creek, CA: Rowman & Littlefield Publishers.
- Feldman, A. F. & Matjasko, J. L. (2005). The Role of School-Based Extracurricular Activities in Adolescent Development: A Comprehensive Review and Future Directions. *Review of Educational Research*, 75(2), 159-210.
- Fredricks, J. A. & Eccles, J. S. (2006). Is extracurricular participation associated with beneficial outcomes? Concurrent and longitudinal relations. *Developmental Psychology*, 42(4), 698-713.
- Fricke, H., Lechner, M. & Steinmayr, A. (2018). The effects of incentives to exercise on student performance in college. *Economics of Education Review*, 66(66), 14.
- Gálvez-Nieto, J. L., Polanco-Levican, K. & Beltrán-Véliz, J. C. (2021). Psychometric Examination of the Abbreviated Version of the Dual School Climate and School Identification Measure-Student (SCASIM-St15) in a Sample of Chilean Adolescents. *Frontiers in Psychology*, 12, 576051.
- Garibaldi, M. & Josias, L. (2015). Designing schools to Support Socialization Processes of Students. *Procedia Manufacturing*, 6th International Conference on Applied Human Factors and Ergonomics (AHFE 2015) and the Affiliated Conferences, AHFE 2015, 3,

1587-1594.

- Gay, L.R., Mills, G.E., & Airasian, P. (2006). Educational research: Competencies for analysis and applications (8th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, Inc.
- Goh, T. L., Egan, C. A. & Merica, C. B. (2022). WSCC: Social and Emotional Climate and Physical Environment. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 93(2), 28-34.
- Gonzalez, G., Cerully, J., Wang, E., Schweig, J., Todd, I., Johnston, W. & Schnittka, J. (2020). Social and Emotional Learning, School Climate, and School Safety: A Randomized Controlled Trial Evaluation of Tools for Life® in Elementary and Middle Schools. RAND Corporation.
- Görkem, D. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Etkinliklere Katılma Durumlarının Akademik Başarılarına Etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Grazia, V. ve Molinari, L. (2021). School Climate Research: Italian Adaptation and Validation of a Multidimensional School Climate Questionnaire. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 39(3), 286-300.
- Gündüz, İ. (2011). Dokuzuncu sınıf coğrafya derslerinde ders dışı etkinliklerin eğitimci görüşlerine göre değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güneş, Y. (2013). Meslek Liselerinde, Sosyal etkinliklere Okul Yöneticilerinin Yaklaşımı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hamouda, A. M. S. & F., T. (2015). Engaging Engineering Students in Active Learning and Critical Thinking through Class Debates. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 191, 990-995.
- Hens, L., Wiedemann, T., Raath, S., Stone, R., Renders, P. ve Craenhals, E. (2010). Performance of newly implemented Environmental Management Systems in primary schools in South Africa. *Journal of Environmental Management*, 91(4), 906-917.
- Hernández-Julián, R. & Rotthoff, K. W. (2014). The impact of college football on academic achievement. *Economics of Education Review*, 43(C), 141-147.
- Hill, P. (1993). A Study of School and Teacher Effectiveness: Results from the First Phase of the Victorian Quality Schools Project.
- Holt, N. L., Kingsley, B. C., Tink, L. N. & Scherer, J. (2011). Benefits and challenges associated with sport participation by children and parents from low-income families. *Psychology of Sport and Exercise*, 12(5), 490-499.

- Hough, H., Kalogrides, D. & Loeb, S. (2017). Using Surveys of Students' Social-Emotional Skills and School Climate for Accountability and Continuous Improvement.
- Howie, E. & Pate, R. (2012). Physical activity and academic achievement in children: A historical perspective. *Journal of Sport and Health Science*, 1, 160-169.
- Hoy, W. & Miskel, C. (1996). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. 6th Edition. New York: Megraw-Hill Inc.
- Igbokwe, I., Okorji, P. & Chidubem, A. (2016). School Climate Dimensions as Predictors of Principals' Job Performance in Secondary Schools in Enugu State, Nigeria, 106-114.
- Ishiguro, C., Ishihara, T. & Morita, N. (2023). Extracurricular music and visual arts activities are related to academic performance improvement in school-aged children. *NPJ science of learning*, 8(1), 7.
- Jindal-Snape, D., Davies, D., Scott, R., Robb, A., Murray, C. & Harkins, C. (2018). Impact of arts participation on children's achievement: A systematic literature review. *Thinking Skills and Creativity*, 29, 59-70.
- Juvonen, A., Ruismäki, H. & Lehtonen, K. (2012). Music Education Facing New Challenges. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 45, 197-205.
- Kafol, B. S., Denac, O. & Znidarsic, J. (2015). Opinion of the Slovenian Preschool Teachers about Arts and Cultural Education in Kindergarten. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 7th World Conference on Educational Sciences, 197, 1317-1325.
- Kahne, J. & Westheimer, J. (1994). *In the Service of What? The Politics of Service Learning*.
- Kamarudin, N., Ahmad, A., Halim, M., Abdullah, R. & Kamalrulzaman, N. I. (2022). The Correlation Between School Climate Dimensions And Teacher Well-Being in Malaysian Indigenous Schools. *Journal of Nusantara Studies (JONUS)*, 7, 292-315.
- Kapikiran, S. & Özgüngör, S. (2009). Ergenlerin sosyal destek düzeylerinin akademik başarı ve güdülenme düzeyi ile ilişkileri. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 16(1), 21-30.
- Karadağ, E., İşçi, S., Öztekin, Ö. & Anar, S. (2016). Okul İklimi ve Akademik Başarı İlişkisi: Bir Meta-Analiz Çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 0-0.
- Karataş, Z. (2017). Sosyal Bilim Araştırmalarında Paradigma Değişimi: Nitel Yaklaşımın Yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 68-86.
- Kirk, J. & Miller, M. L. (1986). *Reliability and validity in qualitative research*. Sage.
- Koestner, C., Eggert, V., Dicks, T., Beutel, T., Kalo, K., Zähme, C., & Dietz, P. (2023). Implementation of occupational safety and health measures at German schools during the SARS-CoV-2 pandemic—Cross-sectional results from 31,089 teachers. *Frontiers*

- in Public Health, 11, 1097371.
- Kokotsaki, D. & Hallam, S. (2007). Higher education music students' perceptions of the benefits of participative music making. *Music Education Research*, 9(1), 93-109.
- Korkmaz, H. (2012). Making Science Fair: How Can we Achieve Equal Opportunity for All Students in Science? *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 46, 3078-3082.
- Köse, E. (2013). Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Ders Dışı Etkinliklerin Sınıflandırılmasına Yönelik Bir Öneri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(2), 336-353.
- Kurt, T. & Çalık, T. (2010). Okul İklimi Ölçeği'nin (OIÖ) Geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(157).
- Kuyumcu, N. (2012). The Importance of “Art Education” Courses in the Education of Prospective Teachers. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 51, 474-479.
- Lampropoulou, A., Lianos, P. & Poullos, A. (2023). Personality, family relationships and school climate dimensions as predictors of dispositional forgiveness in adolescence. *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*, 28, 176-194.
- Lizardo, O. (2016). Why “cultural matters” matter: Culture talk as the mobilization of cultural capital in interaction. *Poetics*, 58, 1-17.
- Long, E., Zucca, C. & Sweeting, H. (2021). School Climate, Peer Relationships, and Adolescent Mental Health: A Social Ecological Perspective. *Youth & Society*, 53(8), 1400-1415.
- Mages, W. K. (2018). Does theatre-in-education promote early childhood development?: The effect of drama on language, perspective-taking, and imagination. *Early Childhood Research Quarterly*, 45, 224-237.
- Mahoney, J. L., Cairns, B. D. & Farmer, T. W. (2003). Promoting interpersonal competence and educational success through extracurricular activity participation. *Journal of Educational Psychology*, 95(2), 409-418.
- Mallat, N. (2007). Exploring consumer adoption of mobile payments— A qualitative study. *The Journal of Strategic Information Systems*, 16(4), 413-432.
- Maxwell, L. E. (2016). School building condition, social climate, student attendance and academic achievement: A mediation model. *Journal of Environmental Psychology*, 46, 206-216.
- MEB. (2017). Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği. Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2024). Bütüncül Eğitim Modeli. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Metz, E. & Youniss, J. (2005). Longitudinal Gains in Civic Development through School-

- Based Required Service. *Political Psychology*, 26, 413-437.
- Muldma, M. & Kiilu, K. (2012). Teacher's View on the Development of Values in Music Education in Estonia. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 45, 342-350.
- Munteanu, L. H. (2012). Musical Culture, a Finality of Musical Education. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 46, 4195-4199.
- Mwangi, J. W. (2014). Safety measures in public secondary schools in Kahuro district, Murang'a county, Kenya and their effects on school safety.
- Odak, I. (2023). Teachers' Social and Emotional Competencies: A Lever for Social and Emotional Learning in Schools. *Sociologija i prostor*.
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Öztürk, Ö. (2012). Ders Dışı Etkinlik Olarak Uygulanan Sporla İlgili Oyunların Ortaöğretim Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Etkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation* (No. 4). Sage Publication Ltd.
- Peasah, S. K. & Marshall, L. L. (2017). The use of debates as an active learning tool in a college of pharmacy healthcare delivery course. *Currents in Pharmacy Teaching & Learning*, 9(3), 433-440.
- Perron, A., Brendgen, M., Vitaro, F., Côté, S., Tremblay, R. & Boivin, M. (2012). Moderating effects of team sports participation on the link between peer victimization and mental health problems. *Mental Health and Physical Activity*, 5, 107-115.
- Perron-Gélinas, A., Brendgen, M. & Vitaro, F. (2017). Reprint of "Can sports mitigate the effects of depression and aggression on peer rejection?" *Journal of Applied Developmental Psychology*, 51, 55-64.
- Ramey, K. & Stevens, R. (2018). Interest development and learning in choice-based, in-school, making activities: The case of a 3D printer. *Learning, Culture and Social Interaction*, 23.
- Ransom, M. R. & Ransom, T. (2018). Do high school sports build or reveal character? Bounding causal estimates of sports participation. *Economics of Education Review*, 64(C), 75-89.
- Rasberry, C. N., Lee, S. M., Robin, L., Laris, B. A., Russell, L. A., Coyle, K. K. & Nihiser, A. J. (2011). The association between school-based physical activity, including physical education, and academic performance: A systematic review of the literature. *Preventive*

- Medicine, 52 Suppl 1, S10-20.
- Ricci, J. M., Clevenger, K. A., Sellers, S., Davenport, S. & Pfeiffer, K. A. (2020). Associations between extracurricular activity participation and health-related variables in underrepresented children. *Sports Medicine and Health Science*, 2(2), 102-108.
- Rodger, D. & Stewart-Lord, A. (2020). Students' perceptions of debating as a learning strategy: A qualitative study. *Nurse Education in Practice*, 42, 102681.
- Rusanen, S., Malinen, P. & Rintakorpi, K. (2012). Art, Agency and Environment—the Perspectives of Youth Culture and the Culture of Children. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, The 5th International Conference of Intercultural Arts Education 2012: Design Learning, University of Helsinki, Finland, 45, 407-415.
- Saban, A. (2000). *Öğrenme Öğretme Süreci*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sarı, M. (2007). *Demokratik Değerlerin Kazanımı Sürecinde Örtük Program: Düşük ve Yüksek “Okul Yaşam Kalitesi”ne Sahip İki İlköğretim Okulunda Nitel Bir Çalışma*. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Sarı, T. (2019). *Okul yöneticilerinin algı yönetimi taktikleri, örgüt iklimi ve eğitimci motivasyonu arasındaki ilişkiler*. (Doktora Tezi).
- Sayın, D. & Sanem, S. (2018). *Okul iklimi ile eğitimci performansı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Doktora Tezi).
- Schmutz, V., Stearns, E. & Glennie, E. J. (2016). Cultural capital formation in adolescence: High schools and the gender gap in arts activity participation. *Poetics*, 57, 27-39.
- Schumacher Dimech, A. & Seiler, R. (2011). Extracurricular sport participation: A potential buffer against social anxiety symptoms in primary school children. *Psychology of Sport and Exercise—Psychol Sport Exerc*, 12, 347-354.
- Seyedin, H., Dowlati, M., Moslehi, S. & Sakhaei, F. (2020). Health, safety, and education measures for fire in schools: A review article. *Journal of Education and Health Promotion*, 9(1), 121.
- Sevencan, F. & Çilingiroğlu, N. (2007). Sağlık alanındaki araştırmalarda kullanılan niteliksel veri toplama yöntemleri. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(1), 1-6.
- Sönmez, H. (2019). *Okul müdürlerinin motivasyonel dil kullanımı ile eğitimcilerin okul iklimi algısı arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi).
- Spreen, O. & Risser, A. H. (2003). *Assessment of aphasia*. New York: Oxford University Press.
- Stafford, T. (2015). Indoor air quality and academic performance. *Journal of Environmental Economics and Management*, 70(C), 34-50.
- Steffgen, G., Recchia, S. & Viechtbauer, W. (2013). The link between school climate and

- violence in school: A meta-analytic review. *Aggression and Violent Behavior*, 18(2), 300-309.
- Sudla, W., Wongwanich, S. & Sriklaub, K. (2020). Development of a School Climate Scale Based on School Members' Shared Experiences. *International Journal of Behavioral Sciences*.
- Şahin, A. & Atbaşı, Z. (2020). Olumlu Okul İklimi Oluşturmada Eğitimcinin Rolünün İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 672-689.
- Şenel, T. & Buluç, B. (2016). İlkokullarda Okul İklimi İle Okul Etkililiği Arasındaki İlişki. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 9(4), 1-12.
- Şentürk, C. & Sağnak, M. (2012). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Liderlik Davranışları ile Okul İklimi Arasındaki İlişki. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(1), 29-43.
- Toğa, İ. & Ozmusul, M. (2022). İlkokullarda Okul İklimini İyileştirmeye Yönelik Uygulama Örnekleri. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(Özel Sayı), 146-167.
- Tomgusehan, A. (2014). Importance of Drama in Pre-school Education. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 143.
- Van Boekel, M., Bulut, O., Stanke, L., Palma Zamora, J. R., Jang, Y., Kang, Y. & Nickodem, K. (2016). Effects of participation in school sports on academic and social functioning. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 46, 31-40.
- van de Wetering, J., Leijten, P., Spitzer, J. & Thomaes, S. (2022). Does environmental education benefit environmental outcomes in children and adolescents? A meta-analysis. *Journal of Environmental Psychology*, 81, 101782.
- Wang, M.-T. & Degol, J. L. (2016). School climate: A review of the construct, measurement, and impact on student outcomes. *Educational Psychology Review*, 28(2), 315-352.
- Wang, M.-T., L. Degol, J., Amemiya, J., Parr, A. & Guo, J. (2020). Classroom climate and children's academic and psychological wellbeing: A systematic review and meta-analysis. *Developmental Review*, 57, 100912.
- Williams, K. E., Barrett, M. S., Welch, G. F., Abad, V. & Broughton, M. (2015). Associations between early shared music activities in the home and later child outcomes: Findings from the Longitudinal Study of Australian Children. *Early Childhood Research Quarterly*, 31, 113-124.
- Wong, M. D., Dosanjh, K. K., Jackson, N. J., Rünger, D. & Dudovitz, R. N. (2021). The longitudinal relationship of school climate with adolescent social and emotional health. *BMC Public Health*, 21(1), 207.
- Wong, T. & Siu, A. (2017). Relationships Between School Climate Dimensions and

- Adolescents' School Life Satisfaction, Academic Satisfaction and Perceived Popularity Within a Chinese Context. *School Mental Health*, 9.
- Yağmur, Y. & İçigen, E. T. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Süreci ve Rekreasyon Faaliyetlerinin İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 27(2), 227-242.
- Yaman, R. (2020). Okul yöneticilerinin yöneticilik becerilerinin okul iklimine etkisi (Sarıyer örneği). (Yüksek Lisans Tezi).
- Yang, C., Chan, M.-K. & Ma, T.-L. (2020). School-wide social emotional learning (SEL) and bullying victimization: Moderating role of school climate in elementary, middle, and high schools. *Journal of School Psychology*, 82, 49-69.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (10. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Z. (2014). Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramı ve Din Öğretimi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (33), 147-161.
- Youniss, J. & Yates, M. (1997). Community service and social responsibility in youth. Community service and social responsibility in youth (ss. xii, 185). Chicago, IL, US: University of Chicago Press.
- Yüner, B. & Burgaz, B. (2019). Evaluation of the Relationship Between School Governance And School Climate. *TED Eğitim ve Bilim*.

ÖZ GEÇMİŞ

TURGAY CEYHAN

Öğrenim Bilgisi

Yüksek Lisans

Amasya Üniversitesi

2022-2024

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı (Prof. Dr. Adem BAYAR)

Lisans

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

2003-2007

Fen-Edebiyat Fakültesi

Bilimsel Çalışmalar

1. Akademik İlerlemede Karşılaşılan Sorunlar (Farklı Meslek Grupları İçin) (Kongre)
2. Eğitimci Görüşlerine Göre Okula Yeni Atanan Okul Müdürünün Okul Kültürüne Etkisi (Kongre)
3. Eğitimciliğe Geri Dönen Okul Müdürlerinin Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Eğitimci Görüşleri (Makale)
4. Okullarda Yaşanan Kayırmacılığın Okul İklimine Etkisi (Makale)